БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 182 (19.853). • 1987 йил 8 август, шанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

Ҳиндистон Республикасининг элчиси Тошкентда

Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Трилоки Натх Кауль Ҳиндистон Республикасининг Тошкентда Бош консулхонаси очилишида қатнашиш учун Ўзбекистон пойтахтига келди.

7 август куни Ҳиндистон элчиси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, республика ташқи ишлар министри С. Қ. Қурбонов ҳузурларига протоколга мувофиқ ташриф буюрди.

(ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 6 август куни бўлган мажлисида ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда аҳоли саломатлигини сақлашни ривожлантириш ва СССРда соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг асосий йўналишлари лойиҳасини ҳамда КПСС XXVII съезди йўл-йўриқларига мувофиқ 1988—1990 йилларда мамлакатда соғлиқни сақлашни яхшилаш юзасидан ишлаб чиқилган биринчи галдаги тадбирлар масаласини кўриб чиқди. Бу ҳужжатларда соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари, илмий-тадқиқот институтлари ва медицина ўқув юртлари фаолиятини тубдан яхшилаш, соғлиқни сақлаш хизматининг кадрлар потенциали ва моддий-техника потенциалидан янада самаралироқ фойдаланиш, аҳолига медицина ёрдами сифатини жиддий яхшилаш йўллари белгиланган. Соғлиқни сақлаш системасининг касалликлар олдини олиш соҳасини кучайтириш, атроф-муҳитни соғломлаштиришни, совет кишиларининг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш, уларни муттасил жисмоний тарбия билан шуғулланишга жалб этиш, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш, аҳолининг овқати структурасини такомиллаштириш юзасидан катта тадбирлар белгиланган.

Касалхоналар ва поликлиникалар қурилишига ажратиладиган капитал маблағларни, шунингдек уларни жиҳозлашга ажратиладиган маблағларни анча кўпайтириш кўзда тутилади. Соғлиқни сақлаш муассасаларида овқат ва дори-дармонларга сарф-харажатлар нормаси кўпайтирилади. Мамлакатимизда ишлаб чиқарилган дори-дармонларга эҳтиёжларни тўла қондиришни таъминлаш, медицина техникаси ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш планлаштирилмоқда.

Соғлиқни сақлаш ва медицина фанини бошқариш, планлаштириш ва маблағ билан таъминлаш системасини қайта қуриш, медицина илмий-амалий бирлашмалари ва тармоқлараро фан-техника комплексларини, илмий-тадқиқот муассасалари ҳузурида тажриба-экспериментал корхоналарни кенг ривожлантириш, меҳнат, моддий ва молия ресурсларидан фойдаланишда раҳбарларга кўпроқ мустақиллик бериш кўзда тутилмоқда.

Аҳоли саломатлигини сақлашни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг асосий йўналишлари лойиҳасини умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Ишлаётган ҳомиладор аёлларга ва ёш болали оналарга имтиёзларни кенгайтириш, шу муносабат билан амалдаги меҳнат қонунларига бир қанча қўшимчалар киритиш тўғрисидаги ВЦСПС, Совет хотин-қизлар комитети, министрликлар ва идораларнинг таклифлари қўллаб-қувватланди. Жумладан, ана шу категориядаги ходимларнинг истагига мувофиқ улар учун тўлиқсиз иш куни ёки иш ҳафтаси белгилаш, ҳомиладор аёлларнинг иш ва хизмат нормасини камайтириш, бошқа, янада енгилроқ ишга ўтишини таъминлаш кўзда тутилмоқда. Ишлаётган аёлларга бошқа имтиёзларни кенгайтириш, уларга янада қулайроқ меҳнат шароитини таъминлаш белгиланмоқда.

СССР Марказий статистика бошқармасини СССР Иттифоқ — республика давлат статистика комитетига (СССР Госкомстатига) айлантириш тўғрисидаги таклиф маъқулланди. Қайта қуриш йўлининг амалга оширилиши, хўжаликни бошқаришни тубдан ислоҳ қилиш статистика органлари иши сифат жиҳатидан янги даражада бўлишини тақозо этаётганлиги уқтириб ўтилди. Уларнинг олдига оперативликни ошириш ва маълумотларнинг ишончлилигини таъминлаш, уларнинг ошкоралигини кенгайтириш, мамлакат иқтисодий ва социал ривожланиши жараёнларини чуқур таҳлил этиш вазифаси қўйилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг Малайзия Бош министри Махатхир Муҳаммад билан учрашуви ҳамда СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховскийнинг Малайзия ҳукумати бошлиғи билан музокаралари якунларини маъқуллади. Фикрлашув ва эришилган аҳдномалар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга ёрдам берганлиги таъкидланди. Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари уюшмаси (АСЕАН) ва унга кирувчи давлатлар билан муносабатларни янада ривожлантиришга Совет Иттифоқининг тайёр эканлиги тасдиқланди.

М. С. Горбачевнинг ФРЕЛИМО партияси раиси, Мозамбик Халқ Республикаси Президенти Ж. Чиссано билан суҳбати натижалари, Совет—Мозамбик музокараларининг якунлари маъқулланди. Совет Иттифоқининг Мозамбик билан бирдамлиги ўзгармаслиги, бу мамлакат билан ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган принципиал йўли таъкидланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш ҳамда партия ва давлат ташқи сиёсий фаолиятининг баъзи бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига

Деҳқон ерга уруғ ташлар экан, аввало мўл ҳосилли ҳадсиз пайкалларни-ю, юксак хирмонларни кўз олдига келтиради. Эзгу мақсад йўлида интилади, тунларни тонгларга улаб меҳнат қилади. Машаққатли меҳнати самарасини кўрган куниёқ қийинчиликлар унутилиб, қалбида бир олам қувонч, мамнунлик сезади.

Моҳир дала гвардиячилари Б. Худойназаров ва К. Эгамназаровларнинг бугунги қувончлари чексиз. Миришкорлар экин парваришини интенсив технология асосида ташкил этиб янглишишмади. Сидқидилдан қилинган ҳалол меҳнат кенг пайкалларга қут-барака киритди. Далаларда мўл ҳосил етилди.

Ҳозир Жарқўрғон районидаги «Социализм» колхози маккажўхоризорларида ўрим-йиғим қизғин. Ўрим-йиғим ва транспорт отрядларининг иши намунали йўлга қўйилганлиги, далада ишловчилар учун қулай шарт-шароитлар яратилганлиги туфайли гектарлар самарадорлиги юқори бўлмоқда.

Суратларда: маккажўхори ўрими ҳамда социалистик мусобақада илғорлик қилаётган Б. Худойназаров ва К. Эгамназаровлар тасвирланган.

И. Хўжаев фотолари (ЎзТАГ).

Ҳиндистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консулхонаси очилди

7 август куни Ўзбекистон пойтахтининг марказида жойлашган қадимги муҳташам бинода Ҳиндистон Республикасининг Бош консулхонаси тантанали вазиятда очилди.

Шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, таниқли олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари шу воқеада қатнашиш учун келдилар.

Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. Қ. Қурбонов ишонч билдириб айтдики, Ҳиндистон Республикасининг Ўзбекистон пойтахтида Бош консулхонаси очилганлиги дўстона Совет — Ҳиндистон муносабатларини янада ривожлантиришга хизмат қилади, Бош консулхонанинг фаолияти Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонни қамраб олади. Бу воқеа Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги ва Совет — Ҳиндистон дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 40 йиллиги нишонланадиган йилда содир бўлганлиги диққатга сазовордир. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Ҳиндистон Республикаси Бош министри Р. Ганди билан учрашувлари, Деҳли Декларацияси ҳамда аср охиригача мўлжалланган ҳар томонлама ҳамкорлик тўғрисидаги икки томонлама битимлар имзоланганлиги мамлакатларимиз ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантиришга қудратли омил бағишлади. Ўзбекистон мутахассислари ана шу битимларни рўёбга чиқаришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Республика олий ўқув юртларида дўст мамлакат учун малакали кадрларнинг катта отряди тайёрланади.

Ҳиндистон Республикасининг бош консули Йогендра Кумар жавоб нутқи сўзлади.

Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Трилоки Натх Кауль Бош консулхона очилиши маросимида сўзга чиқиб, Ҳиндистон халқи ва ҳукумати Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашга ғоят катта аҳамият бераётганликларини, бу эса мамлакатларимизнинг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб, Ер юзида тинчликни сақлаб қолишга кўмаклашаётганлигини қайд этиб ўтди.

Тошкент жамоатчилигининг вакиллари ҳинд халқига муваффақиятлар ва равнақ тиладилар.

Консулхона очилиши тантанали маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Ғ. З. Заҳриддинов, С. У. Султонова иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустриясини ривожлантиришдаги хизматлари, меҳнатнинг илғор методларини, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этганлиги, жамоат ҳаётидаги фаол иштироки учун:

Илёсов Ришат Рашидович — Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг Тошкент областидаги «Ахангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмаси пишириш цехи айланма печларининг машинистига;

Чернов Николай Федорович — «Узглавстройдревпром» ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвони берди.

Республикада капитал қурилишни ривожлантиришдаги хизматлари, юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ва жамоат ҳаётидаги фаол иштироки учун:

Абдурашитов Карим — Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли «Фергананефтехиммонтаж» трести 1-Фарғона монтаж бошқармасининг монтажчи слесарлар бригадирига;

Акбаров Улуғбек Рустамович — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Тошкент шаҳридаги «Ташпромстрой» трести пардозлаш-қурилиш бошқармаси дурадгорига;

Асалбоев Асқарали — «Узагропромстрой»га қарашли «Наманганоблагропромстрой» 2-бирлашмаси қурилиш конструкциялари Тўрақўрғон қишлоқ комбинати ишчисига;

Аҳмедов Умарқул Суярқулович — «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Голодностепстрой» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Сирдарё областидаги 110-механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғига;

Бўриев Хушбоқ — Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг «Сурханирстрой» трестига қарашли Аму-Занг механизациялашган кўчма колоннаси бульдозер машинистига;

Кувшинов Евгений Николаевич — Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «Джизакводстрой» трестининг 1-механизациялашган кўчма колоннаси монтажчилар бригадирига;

Маҳмут Тайфур — СССР Транспорт қурилиши министрлигининг «Средазтрансстрой» трестига қарашли Сирдарё областидаги 503-қурилиш-монтаж поезди бетончисига;

Раманова Турсин Султоновна — «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Каракалпакирсовхозстрой» бирлашмаси 22-механизациялашган кўчма колоннасининг бўёқчисига;

Тошқулов Хушбоқ — «Узагропромстрой»га қарашли «Сурхандарьяоблагропромстрой» 1-бирлашмасининг бошқарувчисига;

Туреннёзов Туремурат — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 166-қурилиш трестининг 2-қурилиш бошқармаси дурадгорлар бригадирига;

Тўраев Исмоил — «Главсредазирсовхозстрой»нинг «Каршистрой» бошқармасига қарашли «Каршипромжилстрой» трести 25-механизациялашган кўчма колоннаси комплекс бригадасининг бригадирига;

Худойберганов Олмос — «Узагропромстрой»нинг «Хорезмоблагропромстрой» 2-бирлашмасига қарашли 299-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колоннасининг сувоқчилари бригадирига;

Эрисов Тоштемир — «Узагропромстрой»нинг «Кашкадарьяоблагропромстрой» 2-бирлашмасига қарашли 239-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колоннасининг комплекс бригадаси бригадирига;

Йўлдошев Чори — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетига қарашли «Шерабадсовхозводстрой» трестининг «Шерабадканалстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси бетончилар бригадирига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор»** фахрий унвони берди.

Архитектурани ривожлантиришдаги хизматлари, республика шаҳарсозлигига қўшган катта ҳиссаси, жамоат ҳаётидаги фаол иштироки учун:

Алёхин Алексей Иванович — «Узгипротяжпром» лойиҳа институти бош архитекторига,

Блезэ Рихард Владимирович — «УзНИИПградостроительства» лойиҳа институти бош архитекторига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган архитектор»** фахрий унвони берди.

Қурилиш ишлаб чиқаришини такомиллаштиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга ва сифатни яхшилашга катта ҳисса бўлиб қўшилган рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқиш ва жорий этишдаги хизматлари, жамоат турмушидаги фаол иштироки учун:

Бабушкин Виктор Сергеевич — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети «Андижанводстрой» трестининг 1-механизациялашган кўчма колоннаси участка механигига;

Гульянц Людмила Александровна — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Самаркандхимстрой» трестининг бош технологига;

Кафанов Анатолий Михайлович — «Узагропромстрой»га қарашли «Узагропромтехмонтаж» трестининг 90-ихтисослаштирилган механизациялашган кўчма колоннаси бош инженерига;

Крайлих Петр Андреевич— Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли «Узэлектромонтаж» трестининг Чирчиқ монтаж бошқармаси ўлчовчи электромонтажчисига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган рационализатор»** фахрий унвони берди.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ишидаги хизматлари, меҳнатнинг илғор методларини қурилиш ишлаб чиқаришига жорий этганлиги, юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги ва жамоат турмушида фаол иштироки учун:

Кдиралиев Марат — Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли «Узэлектромонтаж» ихтисослаштирилган трестининг Нукус механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғига;

Кейнигштейн Ян Петрович— «Главташкентстрой»га қарашли «Строймеханизация» трестининг бош инженерига;

Тарасенко Иван Григорьевич — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетига қарашли «Амубухараканалстрой» қурилиш бошқармасининг бош технологига;

Ҳакимов Абдусалим — «Узагропромстрой»га қарашли «Ферганаоблагропромстрой» 2-бирлашмаси бошқарувчисига;

Хўжаев Михаил Соломонович — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 162-қурилиш тресті бош инженерига;

Холкин Вячеслав Иванович — Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги Навоий цемент заводи бош инженери вазифасини бажарувчига;

Юдаков Николай Петрович — Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг Қашқадарё областидаги «Эскиангарканалстрой» трести бошқарувчисининг ўринбосарига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер»** фахрий унвони берди.

Ўзбекистон ССР қурилиш, монтаж ва лойиҳа ташкилотларининг, қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари саноати корхоналарининг бир группа ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнат унумдорлигини оширишга, ижодий ташаббускорликни ривожлантиришга, СССР Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш министрлигининг КПСС XXVI съезди номидаги Олмалиқ химия заводи 4-экстракция фосфор кислотаси цехини фойдаланишга топшириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажаришга катта ҳисса қўшганликлари учун:

Абдурепиев Наримон Измайлович — Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли «Узэлектромонтаж» махсус трестининг Олмалиқ монтаж бошқармаси электр монтажчилари бригадирига;

Карпов Сергей Владимирович — Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли 93-махсус трестнинг «Промтехмонтаж» Олмалиқ бошқармаси монтажчи-слесарига;

Сафин Рашит Гайнуллинович — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Алмаликсвинецстрой» трестининг 345-механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор»** фахрий унвони берди.

СССР Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш министрлигига қарашли КПСС XXVI съезди номидаги Олмалиқ химия заводининг, Ўзбекистон ССР Қурилиш, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликларининг бир группа ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

Атом ёнғинига қарши

6 августдан 13 августгача атом бомбардимони жабрдийдалари билан бирдамлик ҳафталиги ўтмоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам бу тадбирни қўллаб-қувватламоқдалар. Митинглар ва намойишларнинг қатнашчилари Совет давлати тинчликсевар сиёсатини қизғин қўллаб-қувватлаб, империалистик доиралар авж олдираётган қуролланиш пойгасини қораламоқдалар.

«Газлинефтегаздобича» ишлаб чиқариш бирлашмасида кўп кишилик митинг бўлди. Митингда сўзга чиққан уруш ва меҳнат ветеранлари, ёш ишчилар Хиросима ва Нагасаки шаҳарлари атом бомбардимонининг офатлари ҳеч қачон қайтарилмаслиги лозимлигини, ҳарбийларнинг ваҳшиёна жинояти оқибатида ҳалок бўлган кишилар хотираси тараққийпарвар инсониятни ядро урушининг олдини олиш учун бутун куч-ғайратларни сарфлашга даъват этишини таъкидладилар.

Советлар мамлакатининг ядро аслаҳахоналарини контрол қилиш ва батамом йўқ қилиб юбориш тўғрисидаги ... рини амалга ошириш инсониятнинг омон қолиши гаровидир. Митинг қатнашчилари инсониятнинг ўнглаб бўлмайдиган ҳалокатга тойиб кетишига олиб келадиган империалистик давлатлар авж олдираётган васвасани қаҳр-ғазаб билан қораладилар.

Газчилар қабул қилинган резолюцияда Ер юзидаги барча софдил кишиларни ядросиз дунё учун курашда ўз сафларини жипслаштиришга чақирдилар. Бирлашма меҳнаткашлари меҳнат вахтаси ўтказиб, ишлаб топилган пулни Совет тинчлик фондига ўтказишга қарор қилдилар.

Япония шаҳарлари ядро бомбардимони жабрдийдалари билан бирдамлик митинглари Қорақалпоғистон АССРдаги, Ўзбекистоннинг областларидаги саноат корхоналари, колхозлар ва совхозларда ҳам бўлиб ўтди. Ҳафталик доирасида меҳнат коллективларида, студентларнинг қурилиш отрядларида, меҳнат ва дам олиш пионер лагерларида тинчлик вахталари, рейслар ва маршлар ўтказилмоқда.

(ЎзТАГ).

Муносиб вакиллар

Ўзбекистонда истиқомат қилаётган қрим татарларнинг муносиб вакилларидан иборат ишчи комиссиясининг аъзолари билан таништиришни давом эттирамиз. Илгари хабар қилинганидек, бу комиссия қрим татар миллатига мансуб гражданларнинг кўпдан-кўп истакларига биноан тузилган эди.

Тошкент область, Орджоникидзе районидаги мевали дарахт кўчатлари етиштирувчи совхоз директори **Сеит Меметович Тоиров** ишчи комиссияси раисининг ўринбосаридир. У Улуғ Ватан урушида қатнашган. Сўнгра халқ хўжалигининг турли соҳаларида фидокорона меҳнат қилди, Тошкент қишлоқ хўжалик институтини тамомлади, иқтисод фанлари кандидати илмий даражасини муваффақиятли ёқлади. Партия, совет ва хўжалик ишларида бўлди, узоқ вақт Оққўрғон район партия ташкилотига раҳбарлик қилди, Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари этиб сайланди, Ўзбекистон ССР ўрмон хўжалиги министри бўлиб ишлади.

Коммунист С. М. Тоиров СССР Олий Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати этиб бир неча марта сайланган эди. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлган, қўш Ленин ордени, Октябрь Революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари ва кўпгина медаллар билан мукофотланган.

Сирдарё область Сирдарё районидаги «Малик» тажриба хўжалигининг директори коммунист **Қадир-Берди Ну-**

нинг аъзосидир. У 1931 йилда Қрим область, Приморьск районидаги Кочиген қишлоғида туғилган. 1969 йилда Сирдарёдаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумини, 1979 йилда эса Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтини тамомлади. Қадир-Берди Нуралиев қадрдон хўжаликда 40 йилдан буён ишлаб, тракторчидан директоргача бўлган йўлни босиб ўтди.

Сирдарё район партия комитети аъзолигига кандидат, район Советининг депутати Қ. Нуралиев коллектив ходимлари тўғрисида, уларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилади, меҳнатдаги юксак кўрсаткичларнинг гарови

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати **Энвер Велиев** ишчи комиссиясининг аъзосидир. У 1930 йилда туғилган. Ўн олти ёшидан меҳнат қила бошлаган. Самарқанд областининг Оқтош шаҳридаги қанд заводи ҳузурида ТЭЦда слесарь шогирди, слесарь ўтёқар, катта турбиначи бўлиб ишлади. Кейинчалик Самарқанд шаҳридаги 703-созлаш ишлари бошқармасида слесарь бўлди. Шу ернинг ўзида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта маълумот олди. «Самаркандхимстрой» трести кичик механизация участкасида салкам ўн беш йилдан буён бригадага бошчилик қилиб келмоқда. Ҳалол меҳнат, билимдонлик, сезгирлик ва ғамхўрлик унга хос фазилатлардир. Э. Велиевга «Ўз-

сатган бинокор» фахрий унвони берилган.

Андижон шаҳридаги область стоматология поликлиникасининг врачи **Шадие Алимовна Бекирова** ишчи комиссиясининг аъзосидир. У 1948 йилда Тошкент областининг Бекобод шаҳрида туғилган. 1969 йилда Тошкент шаҳрида республика медицина билим юртини тамомлади, уч йил Бекобод шаҳрида ишлади. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Андижон педагогика институтини тамомлади. Андижондаги поликлиника коммунистлари Шадие Алимовнанинг камтаринлигини, меҳрибонлигини, топширилган иш учун масъулиятни ҳис этишини муносиб баҳолаб, уни ўзларига етакчи қилиб сайладилар. Ш. А. Бекирова — область партия комитетининг аъзоси бўлиб, жамоат ҳаётида фаол қатнашмоқда, иш тажрибасини ёш мутахассисларга бажонидил ўргатмоқда.

Орбитадан олинган хабарлар

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 7 август. (ТАСС). Юрий Романенко ва Александр Александров бошқараётган «Мир» илмий-тадқиқот комплексининг парвози давом этмоқда. Экипаж командири космик вахтасининг еттинчи ойи бошланди.

Илгари хабар қилинганидек, 6 август куни орбитал комплексга навбатдаги автомат транспорт кемаси келди. Космонавтлар туташувчи узелнинг герметик ҳолатини текшириб кўргач, ўтиш люкларини очиб, юкларни туширишга киришдилар. Улар космосга олиб чиқилган асбоб-ускуналарни база блоки ва астрофизик модул хоналарига жойлаштирмоқдалар.

Телеметрик ахборотга ва космонавтларининг маълумотларига кўра, «Мир» орбитал

ЖЕНЕВАДАГИ ҚУРОЛСИЗЛАНИШГА БАҒИШЛАНГАН КОНФЕРЕНЦИЯДА

ЖЕНЕВА, 6 август. (ТАСС). Бугун қуролсизланишга бағишланиб бу ерда ўтказилаётган конференцияда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе нутқ сўзлади.

Бу бинода, деди у, жаҳон тақдири учун ғоят муҳим ҳужжатлар: ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги, ядро қуролини денгиз ва океанлар тубига жойлаштирмаслик тўғрисидаги шартномалар, бактериологик қуролни тақиқлаш тўғрисидаги, ҳарбий мақсадларда атроф-муҳитга таъсир кўрсатмаслик тўғрисидаги конвенциялар имзоланган. Бу ажойиб шартномалар ва конвенциялар халқаро ҳуқуқий тафаккурни ривожлантиришда ғоят муҳим босқич сифатида ялпи хавфсизлигимизни янги поғонага кўтарди.

Мазкур ҳужжатлар М. С. Горбачев 1986 йил 15 январидаги Баёнотида ифодаланганидек, ядро қуролидан ва зўравонликдан холи дунё, урушларсиз ва қурол-яроғларсиз давр бўлиши мумкинлигини тасдиқлайди. Бошқача қилиб айтганда, бу ҳужжатлар совет раҳбарияти ядро-космик давр реалликларини ҳар томонлама таҳлил этганидан кейин келиб чиққан хулосага муайян даражада асос бўлди.

Мутлақо аминманки, ядро қуролини тарқатмаслик ғоясини ўртага қўйган конференция ядро хавфини билади.

Шунинг учун ҳам биз ядро қуролидан ва зўравонликдан холи дунёгина қуролланишдан тийилиб туриш доктринасига нисбатан оқилона йўл эканлиги тўғрисида гапирганимизда бошқа давлатларнинг бу йўлни қўллаб-қувватлашларига умид қиламиз.

Ҳақиқатга тўғри келмайди деб қилинаётган даъволарга зид равишда ҳозирнинг ўзидаёқ кўз ўнгимизда бу йўл намоён бўлмоқда. М. С. Горбачевнинг Индонезияда чиқадиган «Мердека» газетасининг мухбири билан бўлган суҳбатидан икки ҳафта олдин ядро қуролсиз дунё йўлида 200 тадан кўпроқ ортиқча ядро каллаклари бор эди. Рейкьявикдаги учрашувдан кейин ўтган вақт ичида эса ана шундай ядро каллаклари деярли 2 мингта камайтирилди.

Сиз нега буни амалга оширилган факт деб гапиряпсиз, деб сўрайдиган бўлсалар, мен ҳақиқатан ҳам бу Совет Иттифоқи учун амалга оширилган факт деяман. Чунки биз ўзимизга боғлиқ ҳамма ишларни қилдик, «кенг миқёсдаги икки ёқлама нуль» варианти асосида битимга эришишга халақит бериши мумкин бўлган барча тўсиқларни олиб ташладик.

Биз Англия ва Франциянинг ядро кучлари тўғрисидаги шартни ҳам олиб ташладик. Ўртача олислик ракеталари тўғрисидаги масалани стратегик ва космик қуроллар проблемаларидан алоҳида тарзда кўриб чиқяпмиз. Ваҳолонки биз бу масалалар комплекс тарзда муҳокама қилинишини афзал кўрган бўлур эдик. Европада ўртача олислик ракеталари ва оператив-тактик ракеталар батамом тугатилишини ёқлаб чиқдик. Ниҳоят, «кенг миқёсдаги иккиёқлама нуль» вариантини, яъни СССР ва АҚШ аслаҳахоналаридан иккала классдаги ядро қуролларини бутунлай чиқариб ташлаш концепциясини ўртага қўйдик. Совет томони шундай қилинган тақдирда Америкага қараганда анча кўп ракеталарни қисқартиришга тўғри келиши сир эмас.

Шундай қилиб, иш нимага келиб тўхтади, жаноблар?

Шерикларимиз яна нуқсонлар топишди. Бунда энг муҳими — «Першинг—1А» ракеталаридир.

Бизга сизлар нега бу масалани энди ўртага қўйдингиз ва нега уни илгарироқ кўтариб чиқмаган эдингиз, дейишмоқда.

Шундай дейишим мумкин. Совет позицияси тўғрисида Ғарбдагилар билишар эди. Бу позицияни қачон билишганлиги ҳозирги пайтда ҳеч қандай аҳамиятга эга эмас. Шунинг учун ҳам биз тугатиладиган қурол-яроғлар составини белгилаш учун музокаралар олиб боряпмиз.

Ахир, иш моҳияти жиҳатидан гап СССР ва АҚШнинг 500 километрдан 1000 километргача олислик диапазонидаги қандай конкрет ядро воситаларини йўқ қилиб ташлаш тўғрисида бормоқда. Бу соҳадаги принципиал аҳдлашув барча воситаларни, демак, «Першинг—1А» ракеталарини ҳам йўқ қилиб ташлашни назарда тутади.

Агар кимдир даъво қилмоқчи бўлса, рухсатингиз билан биз бу чигалликни ҳам муҳокама қилишга тайёрмиз.

Биз бу ҳақда фақат музокаралар столи атрофида гапиришни афзал кўрган бўлур эдик, бироқ бизларга ошкора мунозарани тиқиштиришмоқда ва шунинг учун ҳам ишнинг моҳияти ҳамда бизнинг позициямиз бузиб кўрсатилмаслиги учун бундай мунозарани олиб боришга тўғри келади.

Биз ишни Қўшма Штатлар билан фақат Совет Иттифоқи ва Американинг ядро воситалари тўғрисида музокаралар олиб боришдан бошлаймиз. Совет—Америка музокараларига қандай қилиб Германия Федератив Республикаси кириб қолаётганлиги бизга тушунарли эмас. Нима учун? Қандай ҳуқуққа асосланиб? Ахир, ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномага кўра ГФР бундай қуролга эга бўлмаслик мажбуриятини ўз зиммасига олмаганмиди?

Бизнинг қўшни мамлакатда оператив-тактик ядро ракеталари сақланиб қолаётганлигидан ва бу нарса уларнинг хавфсизлигига таҳлика солаётганлигидан ташвишланаётган иттифоқчиларимиз бор. Улар ўз территорияларида шундай воситалар жойлаштириш тўғрисидаги масалани ўртага қўйишлари мумкин, Совет Иттифоқи эса уларнинг талабини қондириши мумкин.

Бироқ мана шуларнинг ҳаммаси натижасида Совет—Америка битими қандай аҳволга тушиб қолади? Бу битим ярим-ёрти, маънисиз, таъсирсиз битим бўлиб қолади.

Кейинги кунларда «нуль варианти» мухолифлари яна бир баҳонани қидириб топдилар, улар бу билан «Першинг — 1А» ракеталарига оид асоссиз позицияда маҳкам туриб олишни истар эдилар. Улар Европада оддий ва ядровий тактик қуроллар соҳасида номутаносиблик бор ва шунинг учун бу ракеталарни сақлаб қолиш зарур, деб даъво қилдилар.

Наҳотки, Бонндагилар ва Вашингтондагилар **Совет раҳбарияти оддий ва ядровий тактик қуролларни қисқартириш ҳамда қаерда номутаносибликлар бўлса, уларни тугатиш тўғрисида ҳеч кечиктирмай музокаралар бошлашга қатъият билан даъват этаётганлигини** билмасалар?

Агар Америка маъмуриятининг баъзи вакиллари ва уларнинг Ғарбий Германиядаги шериклари машъум «Першинг—1А» ракеталари учинчи томон воситасини ташкил этади, деб даъво қиладиган бўлсалар, унда яна **учинчи томон, яъни Германия Федератив Республикаси қай тариқа ва қандай ҳуқуқ асосида ядро қуролига эга бўлади** деган савол туғилади. Бизга маълум бўлишича, **ГФР бунинг учун юридик ҳуқуққа ҳам, маънавий ҳуқуққа ҳам эга эмас.**

Агар ГФР ўзбошимчалик билан мана шу ҳуқуқларни ўзлаштириб олишга уринса, агар у ҳақиқатан ҳам ғайриқонуний равишда ядро қуролига эга бўлган бўлса, бу нарса бутун дунёда қаҳр-ғазаб уйғотади ва дунёни сиёсий танглик ёқасига келтириб қўйиши мумкин.

Биз мазкур анжуманда Германия Федератив Республикаси вакилидан, **сизнинг мамлакатингиз биронбир ядро воситасига эгами,** деб тўғридан-тўғри сўрашни жоиз деб ҳисоблаймиз.

«Першинг — 1А»нинг **ядровий жанговар каллаклари аслида кимнинг ихтиёрида?** — деб Америка делегатига берадиган саволимиз ҳам худди шундай ўринли бўлади.

Жуда кўп нарса мана шу иккала саволга бериладиган жавобларга боғлиқ бўлади.

Совет Иттифоқи Германия Федератив Республикаси вужудга келган аҳволни муносиб тарзда тушунтириб беради ва унинг «Першинг — 1А» ракеталари билан боғлиқ позициясининг иккиёқламалиги туфайли Европадаги кўпгина давлатларда ҳозирги пайтда вужудга келган хавотирликни бартараф этади, деган умиддадир.

Бундай бўлмаса, Совет Иттифоқи ҳозирги вақтда вужудга келган вазиятни ўзи учун мақбул бўлмаган вазият деб билади ва шу муносабат билан ўзининг рўй-рост ва қатъий фикрини билдиради, деб аниқ-равшан қилиб айтишни истардик. **Совет кишилари, бизнинг халқимиз Ғарбий Германиянинг ядро қуролига эга бўлган давлатга айлантирилишига ҳеч қачон тоқат қилмайди.**

Германия Федератив Республикасида буларнинг ҳаммасини яхши билишади ва пировард оқибатда у ерда кескинлик юмшатилишини, ядровий қуролсизланиш соҳасида олға томон катта қадам қўйилишини ёқлаб чиқаётган соғлом фикрловчи кучлар устун келади, деб ишонишни истардик. ГФР тарихий битимга эришиш йўлида тўсиқ бўлмаслигига ишонишни истардик. Америка ўзининг 72 та ядровий жанговар каллакларини йўқ қилса ўртача олислик ракеталари ва оператив-тактик ракеталар соҳасида битимга эришиш мумкин бўлур эди.

Совет Иттифоқи қандай мақсадларга эришиш учун курашаётганлигини совет раҳбариятининг топшириғига биноан сизларга маълум қилиш шарафига муяссарман. Булар қуйидагилардан иборат:

— ядро қуролларини батамом ва ҳамма жойда тугатиш тўғрисида Америка Қўшма Штатлари билан шартномалар ва халқаро битимлар тузиш;

— космосда ҳар қандай қуроллар жойлаштирилишини қатъиян ҳар томонлама тақиқлаш;

— химиявий қурол, оммавий қирғин қуролининг бошқа турлари бўлмайдиган халқаро режим ўрнатиш;

— мудофаа эҳтиёжлари учун зарур бўлган оддий қуролларни энг кам миқдорга келтириш;

— жаҳондаги барча давлатлар ҳамкорлиги асосида, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз Уставига мувофиқ тинчлик ва хавфсизликни самарали тарзда сақлаб туриши мумкин бўлган халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш.

Мана шу мақсадларга эришиш учун амалий ҳаракатларимизнинг изчиллигини баён этишга рухсат бергайсиз.

Биринчи. Ядровий ва космик қуролларга бағишланган музокараларда совет делегациясига «кенг миқёсли иккиёқлама нуль» варианти формуласига амал қилиш тўғрисида кўрсатма берилган. БМТ Бош Ассамблеяси сессияси доирасидан ташқарида сентябрь ойининг ўрталарида АҚШ давлат секретари билан алоҳида учрашув тўғрисида аҳдлашув бор.

Иккинчи. Женева музокараларида биз стратегик қуролларни 50 процент қисқартириш тўғрисидаги шартнома лойиҳасини ва ракетага қарши мудофаа системаларини чеклаш тўғрисидаги шартнома режимини мустаҳкамлаш ҳақидаги битим лойиҳасини ўртага қўйдик. Лойиҳалар бошқа томоннинг позицияларини ҳисобга оладиган ва келишувга асосланган лойиҳалардир.

Учинчи. Совет томони бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда қуролсизланишга бағишланган конференция муҳокамасига «Ядро қуроли синовларини батамом ва ялпи тақиқлаш тўғрисидаги шартноманинг асосий қоидалари»ни тақдим этди. Биз космосда ҳар қандай турдаги қурол жойлаштирилишига йўл қўймаслик устидан халқаро контрол системасини вужудга келтириш ташаббуси билан чиқдик.

Тўртинчи. Бирлашган Миллатлар Ташкилотида социалистик давлатлар группасининг халқаро тинчлик ва хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш тўғрисидаги таклифи муҳокама қилинмоқда.

Контрол тўғрисидаги, унинг принципиал ва амалий жиҳатлари ҳақидаги масалага махсус тўхталиб ўтишни истардим.

Пропаганда учун тарғиб қилинаётган контрол ва реал ҳамда доимий контрол мавжудлигини сўнгги йиллар тажрибаси кўрсатиб турибди.

Агар билсангиз, шу тариқа реал контрол проблемасига бизнинг ёндашувимиз фалсафасида ҳозирги пайтда ноанъанавий сиёсий қарашлар, бошқача қилиб айтганда — янгича сиёсий фикрлаш системасига айланган қарашларимиз эволюцияси айниқса тўла ва яққол намоён бўлди.

Биз ҳозирги босқичда ядровий қуроллар, ўртача олислик ва оператив-тактик ракеталарни қисқартиришни текширув тадбирларига оид аҳдлашув билан мустаҳкам боғлаяпмиз.

Бундай текширувлар томонлар эга бўлган ракеталар тўғрисидаги узил-кесил маълумотларни айирбошлашни ва ана шу маълумотларни жойлардаги инспекция ёрдамида таққослашни ўз ичига олади.

Биз ракеталарни тугатиш жараёни узлуксиз кузатиб турилишини талаб қиламиз. Тегишли ишлаб чиқариш базаси ва инфраструктура тугатилиши устидан ҳам контрол ўрнатилади.

Биз таклиф этаётган текширув системаси битим ҳеч қандай воситалар билан четлаб ўтилмаслигига мутлақо ишонч муҳитини вужудга келтиришни кўзда тутади.

Ва, ниҳоят, **биз ракеталар жойлаштирилиши мумкин бўлган учинчи мамлакатларда СССР ва АҚШнинг ҳарбий объектларига киришга рухсат берилиши мажбурий, деб ҳисоблаймиз.**

Бизнинг фикримизча, контрол космосда қуролланиш пойгасининг олдини олишда айниқса муҳим роль ўйнайди.

Космосда иш олиб бораётган барча давлатлар мутлақо бир хил шароитга қўйилган, инспекторларнинг доимий кузатуви эса контролнинг аниқ-пухталигини гарантиялаб берган бўлур эди. Чунки космосга чиқариладиган космик комплекс шундай нарсаки, уни яшириб бўлмайди. Бунда эса технологиянинг ўзи текширувнинг нисбатан оддий ва самарали бўлишини таъминлайди. Айни вақтда бизнинг таклифимиз агар космик комплекс эълон қилинмаган старт майдонидан учирилди, деб шубҳа туғиладиган бўлса, жойларда инспекция ўтказиш ҳуқуқини кўзда тутади.

Мен қуролсизланишга оид конференцияда битимга эришиш жуда яқинлашиб қолган эзгу мақсад тўғрисида бир неча оғиз гапиришни истардим.

Бунда гап буюк умуминсоний аҳамиятга молик воқеа — химиявий қуролни бутунлай тақиқлаш ва унинг запасларини тугатиш тўғрисида боряпти.

Музокаралардаги совет делегацияси мазкур масала юзасидан **мажбурий инспекцияларда талаб қилинган пайтда бош тортмай шундай инспекциялар принципининг юридик жиҳатдан мустаҳкамланишига амал қилишини** сизларга айтиш ваколатига эгаман. Масала шу тахлитда ҳал этилганда янгича сиёсий фикрлаш принципларига мувофиқ бизнинг реал, таъсирчан контролга содиқлигимиз ҳам ғоят яққол намоён бўлади.

Ишонч муҳитини вужудга келтириш учун ва тезроқ халқаро конвенция тузилиши манфаатларига амал қилиб, **совет томони химиявий қуролларга бағишланган музокаралар қатнашчиларини биздаги мавжуд химиявий қурол-яроғларнинг типовой намуналари ва кўчма комплексда химиявий қуролни йўқ қилиш технологияси билан танишиш учун Шиханидаги Совет ҳарбий объектига таклиф этади.** **Бироздан сўнг, биз экспертларни Чапаевск районида қурилаётган химиявий қуроллар йўқ қилинадиган махсус корхонага таклиф этамиз.**

Қуролсизланишга оид конференциянинг роли ва аҳамияти ҳар қачонгидан ҳам ҳозир замоннинг ғоят ўткир проблемаларини ҳал этиш билан белгиланмоқда. Мазкур ваколатли конференция ўз бурчини бажара бориб, олдида турган вазифаларнинг кўламларига мос келадиган амалий ишлар билан обрў-эътиборини янада мустаҳкамлашга қодир.

Эҳтимол, ишнинг янада жадал усулига ўтиб ишлаш имкониятини ўйлаб кўриш зарурати бордир. Биз конференция икки-уч танаффус билан йил бўйи ишлашини ёқлаб чиққан бўлур эдик.

Химия қуролини тақиқлаш тўғрисидаги конвенцияни ишлаб чиқишни асосан туғаллаш мақсадида бу йил конференциянинг қўшимча сессиясини ўтказиш мумкин эмасми?

Нима учун биз конференция ишини жадаллаштириш зарурлиги ҳақида гапиряпмиз? Чунки музокара механизмлари қуролланиш пойгаси тезлигига нисбатан анча секин ишламоқда. Сиёсий тафаккур ва ирода билан ҳарбий технология ўртасида хатарли тафовут вужудга келмоқда. Буни конференция йилномасидан ҳам кўриш мумкин. Чунки бактериологик қуролни тақиқлаш тўғрисидаги конвенция тузилган вақтдан бери орадан 15 йил ўтди. Ҳарбий мақсадларда атроф-муҳитга таъсир кўрсатмаслик тўғрисидаги конвенция эса 1977 йилда ишлаб чиқилган эди.

Совет Иттифоқи Женева анжумани ишини такомиллаштириш соҳасида ҳам мана шундай номутаносибликни бартараф этиш йўлларини кўриб турибди. Бизнингча, келгусида конференция қуролсизланишга оид музокараларнинг доимий универсал органи бўлиб қолиши мумкин.

Қуролсизланишга оид конференция ўзининг кун тартибида ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш масалалари қўйилган бўлишига қарамай, аслида бу масалалар муҳокама қилинмайдиган аҳволга кўникиб қолмаслиги керак, албатта. Айнан мана шу масалалар конференция ишининг марказига қўйилиши зарур. Бугунги кунда ўзгача бўлиши ҳам мумкин эмас. Ядровий қуролсизланишни фақат бир нечта давлат ихтиёрида қолдириш мумкин эмас. Бу борада бирорта ҳам ҳукумат четда тура олмайди, чунки ядро хавфи ўз оқибатлари жиҳатидан кенг миқёслидир. Ядро қуроли учун миллий чегаралар ҳам, мафкуравий тафовутлар ҳам йўқ. Ядро қуроли бетарафликни эътироф этмайди ва ҳеч кимни аямайди.

Модомики шундай экан, ядро қуролига эга бўлмаган давлатларни ядровий қуролсизланиш проблемаларини ҳал этишда қатнашишдан четлаштириш адолатсизликдир. М. С. Горбачев бир неча бор таъкидлаб ўтганидек, бу борада куч-ғайратларимизни энг кўп даражада интернационаллаштиришимиз зарур. Халқаро муносабатлардаги чинакам демократизм ва инсонпарварлик айни шундай ёндашувни тақозо этади.

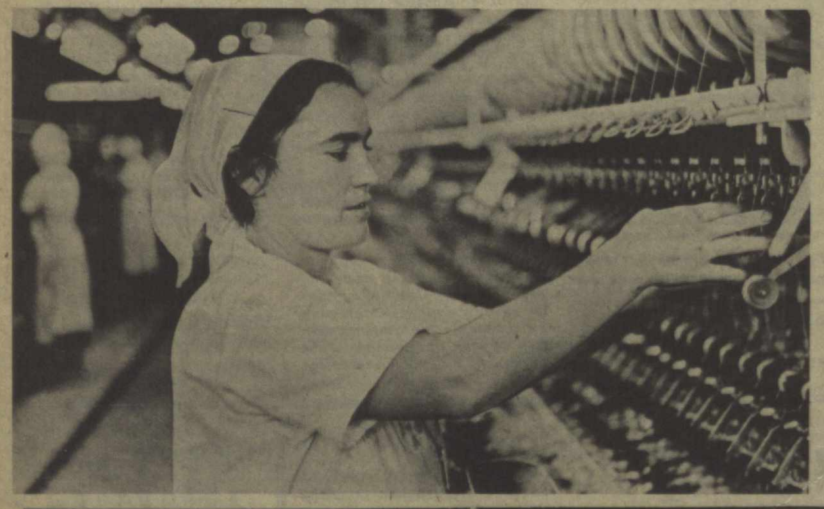

Шаҳрисабз пиллакашлик фабрикаси коллективи Улуғ Октябрь 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳаракат қилмоқда. Бу ерда ишчилар учун яхши шароитлар яратилган. Бу — план топшириқларининг мунтазам бажарилишига имкон бермоқда.

Суратларда: 1. Илғор ишчи, шаҳар Советининг депутати М. Абдуллаева. 2. Фабрика маҳсулотлари.

В. Молгачев фотолари.

Дунё овози

● СССР — ҲИНДИСТОН

ТОШКЕНТ БАЙРАМГА ҲОЗИРЛАНМОҚДА

Кейинги икки-уч кун ичида Тошкент шаҳрининг бош майдони — В. И. Ленин номидаги намойишлар хиёбони ғоят даражада ўзгариб қолди: худди баҳор қўзиқоринлари мисоли бостирмали киоскалар пайдо бўлди. Улар анчагина, ўттиздан ортиқ. Кўриниши ҳам, конструкцияси ҳам, катталиги ҳам турлича. Уларнинг ён-атрофида эса ўзига хос саҳнани эслатувчи қатор супалар. Майдоннинг турли бурчакларида яна худди шундай қурилмалар, супалар, миноралар қад кўтаряпти.

— Тошкент СССРда ўтказилаётган Ҳиндистон фестивалини давом эттиришга ҳозирлик кўрмоқда, — дейди фестивалга тайёргарлик кўриш ва унинг очилиш маросимини ўтказиш бош директори Г. Рашков. — Маълумки, Ҳиндистоннинг кўпминг кишилик вакиллари сентябрь ойининг бошларида Тошкентга ташриф буюришади. Фестивалнинг очилиши шаҳримизнинг энг гўзал ва сервиқор майдонида ўтказилиши белгиланди. 4 сентябрь куни шу ерда санъатсевар ҳиндларнинг Утсава миллий байрамининг очилиши билан уч кунлик байрам тантаналари авжига минади.

Дарҳақиқат, Ҳиндистонда тантана қилинадиган анъанавий байрамлардан бири Утсава Тошкент меҳмонлари ва пойтахт аҳолисига ҳам завқ-шавқ келтириши шубҳасиз. Ҳар икки халқ ўртасида дўстлик алоқалари азалдан. Бугунгача халқимиз газета ва журналлар, радио, телевидение ва кино орқали Ҳиндистон билан танишар эди. Бу гал эса фестивал кунлари ўзига хос ҳинд шаҳарчасига айланадиган майдонда дўстлар таомилга кўра тайёрланган неъматлардан тамадди қилишлари, санъаткорларнинг чиқишларидан баҳраманд бўлишлари ва ўзларини қизиқтирган мавзуда суҳбат қуришлари мумкин бўлади.

Байрамга тайёргарлик ишлари авжида. Майдонда ҳар соатда янги қурилма пайдо бўляпти. Бу ерда яратувчилик ишларини бажараётган қурувчиларни суҳбатга тортамиз.

— Бу катта ишнинг бошланиши, холос, — дейди 11-Висотстрой трести 75-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи Николай Орлов. — Майдонда жами 45 та уйчалар, 11 та саҳна-супалар ва 28 та 26 метрли декорация миноралари тикланиши керак. Йигитларимиз зиммаларига нечоғлиқ масъулиятли ва мураккаб вазифа юкланганлигини ҳис этиб туришибди. Ҳамма гап шундаки, бундай тадбирлар ўтказишнинг андозаси йўқ, бу гап — яратилаётган қурилмаларга ҳам тааллуқли. Ана шу нуқтаи назардан сўз юритганда йигитларимизнинг ярим ижодий ишлари кўзни қувонтиради. Монтажчи Ғофир Иброҳимов, дурадгор Владимир Киселев, пайвандловчи Иброҳим Нуриддиновлар ишини айниқса таъкидламоқчиман.

— Ҳиндлар ўз фестивалларини мароқли ва мазмунли ўтказишларига ишонаман, — дейди бригада мастери Анвар Азизов. — Биз эса барча техник, ташкилий масалаларни аъло даражада ҳал этишимиз лозим. Шунинг учун йигитларимиз куч ва ғайратларини аямай меҳнат қилишяпти. Тантаналарда кўплаб ҳаяжонли, қувноқ янгиликларнинг гувоҳи бўлишимиз аниқ. Шу бугун йигитларимизга яна бир янгилик етиб келди: фестивалнинг очилишига бағишлаб ҳинд композитори махсус куй басталабди. Бу куй майдондаги — шаҳримизнинг энг йирик фаввораси марказидан сувнинг жилваларига ҳамоҳанг бўлиб рангли нурлар билан таралаpкан. Шундай янгиликларни кутиб, очиғи чарчаганимизни ҳам сезмаяпмиз.

М. МИРАЛИМОВ.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БМТ БОШ СЕКРЕТАРИГА «АҲОЛИ СОАТИ» ТОПШИРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 6 август. ТАСС мухбири Вячеслав Чернишев хабар беради: БМТ нуфус масалалари билан шуғулланувчи фондининг ижрочи директори Нафис Содиқ чоршанба куни БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльярга «Аҳоли соати»ни топширди. Бу соат жаҳондаги аҳолининг умумий сонини ва БМТга аъзо бўлган ҳар бир мамлакатдаги аҳоли сонини кўрсатади.

Содиқнинг таъкидлашича, бу соат Ер юзидаги кишилар сони 5 миллиардга етиши муносабати билан БМТ нуфус фонди ўтказаётган кампаниянинг бир қисмидир. Бундай соатлар БМТга аъзо бўлган барча давлатлар бошлиқларига топширилади.

Япониянинг «Сейко инструментс» фирмасида тайёрланган бу соат БМТ экспертларининг ҳисоб-китоблари асосида ҳар 60 секундда Ер шаридаги аҳоли кўпайишидаги ўзгаришларни акс эттиради. Стол устига қўйиладиган мазкур соат оддий соат сингари вақтни, ҳафта кунларини, ойни ва йилларни ҳам кўрсатади.

СССРДАГИ СОБИҚ ЭЛЧИНИНГ СОВЕТ — АМЕРИКА ҲАМКОРЛИГИ ХУСУСИДАГИ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ТОКИО. АҚШнинг СССРдаги собиқ элчиси Томас Уотсон «Жапан таймс» газетасида босилган мақоласида Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришни ёқлаб чиқди. Яқинда у Москва —Новосибирск —Иркутск—Якутск—Анадир—Аляска трассаси бўйлаб учиб ўтди. Бу учиш иккинчи жаҳон уруши йилларида АҚШдан СССРга ҳарбий асбоб-анжомларни ҳаво йўли билан ташиш бошланганлигининг 45 йиллигига бағишлаб уюштирилган эди.

Сафар мобайнида шунга ишончим комил бўлдики, деб ёзади Т. Уотсон, руслар ва американиклар, сира шак-шубҳасиз, бир-бирлари билан ҳамкорлик қилишлари мумкин экан.

Ҳозир бу икки мамлакат олдида бир-бирини қириб ташлаш хавфи пайдо бўлган, деб таъкидлади Т. Уотсон. 50 мингта ядровий жанговар каллак бизнинг душманларимиздир. Ядровий қурол хавфи гитлерчилар Германияси хавфидан бир неча юз минг баравар даҳшатлироқдир.

Т. Уотсон СССРга қилган сўнгги сафари таассуротларидан сўз очиб, Москвада рўй-ростликнинг гувоҳи бўлганлиги тўғрисида ёзди. Бутун мамлакатда экономикани қайта қуришга киришишган. Мен СССРга 1937 йилнинг июнида биринчи бор сафар қилган эдим, бу мамлакатдан эса 1981 йилда элчи сифатида кетдим, назаримда, сўнгги икки йил ичида 1937—1981 йиллардагига нисбатан кўпроқ ўзгаришлар бўлди, деб ёзади автор.

Буларнинг ҳаммаси АҚШ конгресси ва маъмурияти олдига Совет Иттифоқи билан қандай муносабатлар ўрнатиш керак, деган масалани кўндаланг қилиб қўяди, деб таъкидлади Т. Уотсон. Оқил ва зукко фикр юритувчи кузатувчилар катта тартиб ўрнатиладиган ва ишлаб чиқариш ўсиб борадиган Совет Иттифоқи кўп даражада бизнинг манфаатларимизга жавоб беради, деб айтмоқдалар, деб уқтирди Т. Уотсон.

Т. Уотсон дунёни қирғин қилиш имкониятини камайтирадиган, текшириб туриш мумкин бўлган ядро қуроли запасларини анча қисқартириш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида битим тузилишини ёқлаб гапирди.

Ҳозир тарих учун энг муҳим дамдир, деб ёзади пировардида Т. Уотсон. У АҚШ конгресси ва маъмуриятига мурожаат қилиб, «Совет—Америка муносабатларини ижобий йўналишда ривожлантириш учун масъулиятли вазифалар билан» шуғулланишга даъват этади.

(ТАСС).

● «Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ПАРДА ОРТИДАГИ ОДАМЛАР» ВА «ЭЪТИБОР ҚАНИ?»

Газетанинг шу йил 6 июнь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолаларда Бухоро ва Фарғона областларидаги касалхоналарда тайёрланаётган таомларнинг тўйимлилик даражаси белгиланганидан паст эканлиги, ошхоналар учун махсус бинолар, шунингдек, совутгич камералари, газ плиталари ва қозонлар етишмаётганлиги, муҳим озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа ашёлар етказиб беришда узилишлар рўй бераётганлиги кўрсатиб ўтилган эди.

Ушбу танқидий мақолалар юзасидан ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИдан шундай маз- [illegible] жавоб олинди.

— Министрлик ўша жойларнинг ўзига бориб, Бухоро ва Фарғона областлари касалхоналаридаги овқатлар сифатсизлиги фактларини бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар кўрди.

Республика санитария-эпидемиология станцияси ва министрликнинг даволаш овқатланиши методикаси маркази мутахассислари даволаш муассасаларида овқат пишириш блоклари ҳолатини ва тайёрланадиган таомлар сифатини текширдилар. Текшириш натижалари Бухоро ва Фарғона областлари соғлиқни сақлаш бўлимларининг медицина кенгашларида муҳокама қилинди.

Даволаш овқатланишини қониқарсиз ташкил этганликлари ва даволаш-профилактика муассасаларининг овқат пишириш блокларида санитария-гигиена талабларининг бузилишларига йўл қўйганликлари учун Шофиркон район марказий шифохонаси бош врачи Бобоқуловга, Когон ва Вобкент районлари марказий касалхоналари бош врачлари ўринбосарлари Комилов ва Абдуллаевларга, Бухоро область соғлиқни сақлаш бўлими бош диетологи Ҳасановга, Фарғона, Бағдод, Риштон районлари марказий касалхоналари бош врачлари Аҳроров, Назаров, Ҳошимовларга қаттиқ ҳайфсан берилди. Шунингдек, Бухоро область соғлиқни сақлаш бўлими медицина-хўжалик базаси бошлиғи Рафиқовага, Когон шаҳар касалхонаси бош врачи Содиқовага ҳайфсан эълон қилинди.

Бухоро область соғлиқни сақлаш бўлими Бухоро район марказий касалхонаси бош врачи ўринбосари Бозоровнинг ишини меҳнат отпускасидан қайтгач ҳал қилиш ҳақида қарор қабул қилди. Фарғона районидаги Хангиз қишлоқ участка шифохонаси бош врачи Хожиматов лавозимидан бўшатилди. Бухоро область санитария-эпидемиология станцияси бош врачи М. Жумаевнинг эътибори даволаш-профилактика муассасаларида овқат пишириш блокларининг санитария ҳолати ва тайёр таомлар сифати устидан қониқарсиз назорат ўрнатилганлигига қаратилди.

Область соғлиқни сақлаш бўлимлари буйруқлари билан даволаш муассасалари бош врачларига овқатланишни тубдан яхшилаш ва овқат пишириш блокларида қаттиқ санитария тартиби ўрнатиш топширилди.

Свердлов, Олот, Ғиждувон районлари марказий шифохоналарида, Бухоро шаҳридаги 1-область касалхонасида ва барча қишлоқ участка шифохоналарида овқат пишириш блоклари хоналари ремонт қилинди. Область Совети ижроия комитетига область даволаш-профилактика муассасаларини керакли қурилмалар билан жиҳозлашда ёрдам кўрсатиш сўраб хат юборилди. Вобкент, Когон ва Шофиркон районлари марказий касалхоналарининг совутгичлари, буғ дошқозонлари, электр билан гўшт майдалаш ускуналари ремонтдан чиқарилди, Олот, Ғиждувон районлари марказий касалхоналарига ва Когон шаҳар шифохонасига врач-диетолог берилди, 19 нафар диетҳамшира Бухоро медицина билим юртига ихтисосликдан ўтиш учун юборилди.

Бухоро область медицина-хўжалик базаси даволаш-профилактика муассасалари учун қўшимча равишда 16 та газ ва электр плитаси, битта совутгич камераси ва картошка тозалагич ажратиб берди.

Олтиариқ, Қува, Ёзёвон районлари марказий касалхоналари, Фарғона районидаги Хангиз қишлоқ участка шифохонаси, шунингдек, Ленинград районидаги Мичурин, Фрунзе районидаги Карл Маркс қишлоқ участка касалхоналари овқат пишириш блоклари, Фарғона шаҳридаги 3-шифохона омборхоналари капитал ремонт қилинди.

Бувайда ва Ёзёвон районлари марказий касалхоналари диет-врач билан тўлдирилди.

Фарғона область медицина-хўжалик базаси даволаш-профилактика муассасаларининг овқат пишириш блоклари учун совутиш шкафлари, картошка тозалагичлар, чинни идишлар ва бошқа жиҳозлар ажратди.

Даволаш-профилактика муассасаларини узлуксиз озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш масалалари Бухоро ва Фарғона область Советлари ижроия комитетларида муҳокама қилинди.

Соғлиқни сақлаш министрлигининг «Узглавмедхозснаб»и Бухоро областининг даволаш-профилактика муассасаларига зарур бўлган газ плиталари, совутгич камералари ва шкафлари, Риштон район марказий касалхонасига 210 тонна кўмир ажратиб берди.

Барча областларнинг даволаш-профилактика муассасаларида овқат пишириш блокларининг санитария ҳолатини яхшилаш, беморлар учун парҳез овқатлар ташкил этиш юзасидан амалий ишлар олиб бориляпти.

Олий ва ўрта махсус таълим: қайта қуриш қандай бормоқда

СТУДЕНТЛИККА САРАЛАБ

Яқинда Тошкент давлат педагогика институтининг кечки ва сиртқи бўлимига студентларни қабул қилиш тугалланди. 1750 киши студентлар сафига ўтди. Бироқ бу йил июнь ойида Тошкент давлат педагогика институтига қабул қилиш қоидалари қўпол равишда бузилди. Бу эса кечки ва сиртқи бўлимга киришни истаган абитуриентлар ўртасида норозилик туғдирди, шикоятлар кўпайди. Педагоглик касбини севиб, шу соҳада ишлаб турган, ўрта махсус педагогик маълумотли ўқитувчилар, Армия сафидан қайтганларнинг айримлари институтга қабул қилинмаган. Ўқишга кирганларнинг кўплари ҳеч қандай меҳнат стажига эга эмас. Айримларининг ёзма ишлари қайта кўриб чиқилиб «қониқарсиз» баҳоланди. Боиси кириш имтиҳонлари устидан доимий назорат бўлмаган. Қабул комиссияси ҳар бир абитуриентнинг шахсий ҳужжатларини синчиклаб кўриб чиқмаган. Шу тариқа қўпол хатоларга йўл қўйилган.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги бу масалани кўриб чиқди ва хатога йўл қўйган айрим шахслар ва техник секретарларни жазолади. Бундан буён уларни кириш имтиҳонларига аралаштирмасликка қарор қилинди. Буйруққа кўра, қабул комиссиясининг олдинги қарорлари қисман бекор қилиниб, қоидага хилоф равишда қабул қилинганлар студентликдан чиқарилди, уларнинг ўрнини ҳақиқий талабаликка лойиқ кишилар эгаллади.

Йўл қўйилган камчиликлар кундузги бўлимда ҳам такрорланмаслиги учун имтиҳон олувчи ўқитувчилар ва техник секретарлар состави янгиланди. Бу ишга ҳатто мактаб ўқитувчилари ҳам жалб этилди. Институтнинг тажрибали ўқитувчиларидан тузилган махсус комиссия абитуриентларнинг ҳар бири билан мутахассислик бўйича суҳбат ўтказди.

Педагоглик касбига ўқувчиларни жалб этиш учун институтда ташкил этилган касб танлаш лабораторияси ва доимий қабул комиссияси йил бўйи иш олиб борди. Мактабларда ташкил этилган махсус педагогик синфларни, институт қошидаги кичик педагогика академиясини битирувчилар институтга кириш учун ариза бердилар. Улар билан институтнинг тажрибали ўқитувчилари машғулот ўтказиб бордилар.

Муҳими, методика кафедраларимиз мактабларда ўз филиалларини ташкил этдилар. Унинг аъзолари умумий таълим ва тарбия ишларидан ташқари ўқувчилар орасида касб танлаш бўйича суҳбатлар ўтказдилар. Шунинг натижаси ўлароқ биринчи курсларга планлаштирилган 1800 ўринга саккиз минг уч юзта ариза тушди. Бу ҳол, албатта, имтиҳон олувчилар зиммасига катта масъулият юклайди. Кириш имтиҳонлари ва қабулнинг ошкора ўтказилишига алоҳида аҳамият берилади. Имтиҳон натижаси дарҳол эълон қилинади. Аппеляцион комиссиялар тасдиқланди. Имтиҳонларнинг боришини телевидение орқали кўрсатиш, институт раҳбарлари томонидан ҳар куни ота-оналар ва абитуриентларни хоҳлаган масала юзасидан қабул қилиш ошкоралик ва демократия принципларини таъминлашга ёрдам бермоқда.

Абитуриентларнинг кириш имтиҳонларига тайёргарлик кўришлари, бўш вақтларини қизиқарли ўтказишлари учун ҳам зарур чора-тадбирлар кўрилган. Институтнинг иккита ётоқхонаси, кутубхона, ўқиш заллари, ошхона, чойхона, буфетлар ишлаб турибди.

Кириш имтиҳонлари топшириб бўлингач, студентлар сафига қабул қилиш бўйича комиссиянинг мажлиси ўтказилади. Студентликка қабул қилинганлар, ўтмаганлар, уларнинг ота-оналари конкурс якунлари билан таништирилади.

Педагогика институтига кирувчилар учун мактаб педагогика советлари ва комсомол ташкилотлари томонидан бериладиган тавсияномалар алоҳида аҳамиятга эга. Бунда тавсиялар ҳақиқатан ҳам ўқитувчи-тарбиячи касбини севувчи, шу касбни эгаллашга лаёқатли ўқувчиларгагина берилиши кераклигини мактаб раҳбарлари, комсомол ва маориф ходимлари яхши билишлари шарт.

Имтиҳондан қониқарсиз ёки паст баҳо олган абитуриентларни ишга жойлаштириш учун институтимизда техникум ва ҳунар-техника билим юртларининг тайёрлов бўлимига қабул қилиш столлари ҳам ташкил этилган.

Олий мактаб ислоҳотида малакали педагог кадрлар тайёрлаш масаласига алоҳида эътибор берилган. Аммо, мутахассисликлар бўйича студентларни қабул қилиш соҳасида ҳали ҳам маълум тартибсизликка йўл қўйилмоқда. Масалан, химия, биология, физика, музика, чет тили мутахассисликлари бўйича ҳар бир институтга 25 тадан ўрин берилган. Ваҳолонки, бундай планлаштириш мақсадга мувофиқ эмас. Мутахассислар тайёрлашни айрим педагогика институтларигагина юклаш — шу соҳадаги юқори малакали кадрларни ва моддий базани бир ерга тўплашга имконият туғдиради. Бу эса, айниқса, меҳнат дарсларини олиб борувчи ўқитувчилар тайёрлаш ишида жуда зарур. Маълум моддий база ва кадрлар бўлмаган педагогика институтлари зиммасига меҳнат ўқитувчиларини тайёрлаш юклаб қўйилган. Институтимизнинг ўзига бу йил биринчи курсларга 425 (шундан 275 таси кундузги бўлим бўйича) студент қабул қилиш планлаштириб қўйилган. Ваҳолонки, институтимиз бундай мутахассисларни тайёрлаш учун фақат 10—15 процентгина моддий базага эга, холос.

Бундан ташқари моддий база ва мутахассис кадрларнинг бор-йўқлиги ҳисобга олинмай, деярли ҳамма педагогика институтларига сиртқи ва кечки бўлимлар бўйича студентлар қабул қилиш, ўқитувчилар тайёрлаш планлаштирилади. Бу эса педагогика институтларида талабга жавоб бермайдиган ўқитувчилар тайёрланишига сабаб бўлмоқда. Эътибор беринг-а, ўтган йили биринчи курсга киришга ариза топширган 294 медалли ва имтиёзли диплом олган ўқувчиларнинг фақат ўттизтаси ўз медали ва дипломларини оқлади. 98 медалли эса қониқарсиз баҳо олди.

Педагогика институтларида ўқитувчилар тайёрлашни тартибга солиш учун республика бўйича Москва сиртқи педагогика институтига ўхшаб, алоҳида республика сиртқи педагогика институти очиш зарур, деб ўйлаймиз.

Олий мактаб ислоҳоти майда мутахассисликларни бирлаштириб, кенг мутахассисликка эга бўлган, жумладан, тарих-филология, тарих-география, ўзбек ва рус тили ўқитувчилари тайёрлашни талаб қилади.

КПСС Марказий Комитетининг мамлакатда олий ва ўрта махсус таълимни қайта қуришнинг Асосий йўналишларида институтларни тартибга солиш, моддий базаси ва кадрлари етарли бўлмаган институтларни қисқартириш талаб этилади. Моддий базаси ва кадрлари етарли бўлмаган педагогика институтлари эса оз эмас. Фарғона области учун иккита, Тошкент областига учта педагогика институтининг бўлиши шартми? Бу ҳол педагог кадрлар тайёрлашнинг сифатига таъсир кўрсатяпти. Ўтган йилларга ўхшаб бу йил ҳам ҳамма институтларнинг биринчи курсларига студентлар қабул қилиш планлаштириб қўйилди. Наҳотки, ҳозиргача ўқитувчилар ва тарбиячиларни тайёрлашни, педагогика институтларининг ўзини тартибга солиб бўлмаса.

Педагоглик касбини севувчи, шу ишга ўзини бағишлашни истаган кишиларнинг сони ортиб бормоқда. Зеро, ўқитувчилик ҳам маънавий, ҳам моддий жиҳатдан улуғ ва мўътабар касбга айланмоғи лозим.

Ғ. АБДУРАҲМОНОВ,
Тошкент давлат педагогика институти ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси.

ЕТУКЛИККА ИМТИҲОН

Олий ва ўрта махсус таълим мактабларида ҳаяжонли дақиқалар давом этмоқда.

Аудиторияларда сукунат. Кимлардир ёзма иш устида ўйламоқда, бошқа бирлари эса оғзаки имтиҳон топшириш билан банд. Абитуриентлар етукликка имтиҳон топширмоқдалар. Ана қувноқ ёшларнинг бири ҳаяжонини яширолмай ташқарига чопади, демак «5» баҳо олган.

Мамлакатимизда ҳар бир соҳада давом этаётган қайта қуриш олий ва ўрта махсус таълим мактаблари ходимлари олдига ҳам масъулиятли вазифа юкламоқда. «Мамлакатда олий ва ўрта махсус таълимни қайта қуришнинг асосий йўналишлари» ҳамда КПСС Марказий Комитети ва совет ҳукуматининг қабул қилган қатор қарорлари бу борада комплекс характерга эгадир. Мазкур ҳужжатлар маориф ва фанни ривожлантириш, мутахассислар тайёрлаш ва уларни коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилаш тўғрисида партия ғамхўрлигининг янги кўринишидир.

Олий ва ўрта махсус таълимни қайта қуриш вазифаларини амалга оширишда асосий омил кадрларга, уларнинг малакаси ҳамда ишга муносабатига боғлиқдир, чунки етук мутахассис — фан-техника тараққиётида ҳал қилувчи кучдир.

Маориф, фан ва ишлаб чиқаришни бир-бири билан чуқур боғлаш қайта қуришнинг асосий вазифаси. Бу муносабатларни ўзаро шартнома асосида қуриш кўзда тутилмоқда.

Олий ўқув юртларидаги тадқиқотлар самарадорлигини кескин ошириш, мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш — қайта қуришнинг таркибий қисмидир. Бу борада олий ва ўрта махсус мактабда кенг кўламда ишлар олиб борилмоқда. Бошланган ишнинг тақдири ҳар биримизга, ҳар биримизнинг конкрет ишимизга боғлиқдир.

Олий ва ўрта махсус таълим мактабларида етукликка имтиҳон топшираётган йигит-қизлар бундай масъулиятли вазифаларни амалга оширишга чинакамига интиладилар. Бу эса ҳар биримизнинг қайта қуриш ишига қўшган муносиб ҳиссамиз бўлади.

● Биз интернационалистлармиз ●

Бахтим борки...

Ҳозир Ангрендаги корхоналардан бирининг граждан мудофааси инженери Бахтиёр Султоновнинг жароҳати тузалмоқда ва ўзини яхши ҳис этмоқда. Бу шундай рўй берганди...

Апрель ойининг ёрқин кунларидан бири. Бахтиёр хизмат қилаётган совет жангчиларининг Афғонистондаги чекланган қисми бўлинмаси душманлар тўдаси изидан борарди. Жангчиларга уларни қўлга тушириш вазифаси юклатилган эди.

Бахтиёр олдинги сафда бораётган жанговар машинада. Душманларга етишга бир баҳя қолганда миналаштирилган жойга дуч келишди. Пулемётдан ўққа тутишди. Душманлар тоғ томонга чекинишди. Бахтиёр Султонов ўртоғи Фёдор Фагин билан сўқмоқ йўл томон ташланишди.

Пистирмадан пулемёт овози янгради. Ўқ чап оёғини жизиллатди. Бахтиёр жон-жаҳди билан олдинга ташланмоқчи эди, иккинчи ўқ яна шу оёғига, бу сафар тиззадан пастроққа тегди.

Бахтиёр йиқила туриб пулемётдан ўқ узишни канда қилмади. Қаердадир Фёдорнинг пулемёти ҳам янграрди.

Бахтиёрнинг оёғидан қон оқа бошлади. Қон томири узилиб, ўқ суякка қаттиқ теккан эди. У ҳушидан кетади.

У касалхонада кўзини очди. Бунинг учун Бахтиёр беш соат давом этган операцияга бардош берди. Ўша жангда Фёдор ҳам ярадор бўлганди. Душман галалари бу икки жангчи ва уларнинг ўртоқлари томонидан яксон этилди.

Бахтиёр Султонов Қизил Юлдуз орденини Тошкентда, жароҳати битаётган кезларда олди.

Бугунги кунда у ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг юридик факультетида таҳсил кўрмоқда.

Суратда: Қизил Юлдуз ордени нишондори Бахтиёр Султонов.

В. Миленький, Р. Нуриддинов фотоси

(ЎзТАГ).

ЭРТАНГИ МУТАХАССИС...

Кейинги йилларда олий таълимни қайта қуриш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, мутахассислар тайёрлаш сифатини яхшилаш, олий мактаб фанини ривожлантириш ҳақида»ги ва бошқа қарорларининг қабул қилиниши муҳим аҳамиятга эга бўлди. Мазкур қарорларда олий мактабнинг илмий-тадқиқот ишларини ривожлантириш, фанни халқ хўжалиги масалалари билан узвий боғлаш, илмий натижаларни ишлаб чиқаришга татбиқ қилиш ва уларнинг социал-иқтисодий самарасини кўтариш ҳамда фан ютуқларини ўқув жараёнларига татбиқ этишга катта эътибор берилади.

Партия ва ҳукуматимизнинг бундай кўрсатмалари асосида Тошкент давлат университетининг амалий математика ва механика факультетида ҳам ишлар қизғин бормоқда.

Математика факультетида юқори малакали математиклар ва ўрта мактабларга математика ўқитувчилари тайёрланади. Амалий математика бу мутахассисликдан шу билан фарқланадики, бунда олий математикадан ташқари электрон-ҳисоблаш техникасидан давлат программаси асосида билим берилади. Бунинг учун олий математикани ва ЭҲМни пухта билиш лозим. Амалий математика мутахассисларини амалий математика ва ЭҲМнинг математик таъминоти кафедралари тайёрлайди.

Ҳисоблаш математикаси мутахассислари «Ҳисоблаш математикаси», «Амалий статистика ва операцияларни текшириш» кафедраларида тайёрланади. Бу мутахассислар масалаларнинг замонавий, тақрибий (сонли) ечиш усулларини, маълумотларга статистик ишлов бериш ва оммавий хизмат назарияларини пухта ўрганадилар.

Механика мутахассислигини эса «Яхлит муҳитлар механикаси» ва «Умумий механика» кафедралари тайёрлайди. Бу мутахассислар эластик, пластик назарияси, суюқликлар механикаси масалаларини, назарий механика ва механизмлар назарияси, турмуш масалалари билан боғланган конкрет масалаларни ечишни ўрганади. Механика мутахассислигини битириб чиқувчилар инженерлардан фарқли бўлган мустаҳкам математик базага эга бўлади.

Партия XXVII съезди халқ хўжалигига компьютер техникасини кенг ёйиш ва ишлаб чиқариш масалаларини автоматлаштиришга катта эътибор берди. Айниқса, КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми кадрлар потенциалининг сифати ижодий самарасини тубдан оширишга, мутахассислар тайёрлаш ва улардан фойдаланишни яхшилашга, олий ва ўрта махсус мактаб ишини қайта қуришга катта эътибор берди.

Биз шу ўринда амалий математика мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрлаш технологияси ҳақида фикр юритишни лозим топдик. Студентлар ўқиш жараёнида ўқув практикаси, ЭҲМ практикуми, хўжалик ҳисоби ишларида эса ҳисоблаш техникаси билан узлуксиз мулоқотда бўладилар. Улар математика ва ЭҲМдан умумий билим базасига эга бўлганларидан сўнг учинчи курсдан бошлаб кафедраларга бўлинадилар. Ҳар бир кафедрада мутахассислик бўйича махсус курслар ўқилади. Айни шу даврда мутахассислик бўйича лаборатория иши машғулоти ҳам бошланади. Унда ҳар бир студент тегишли адабиётлар ва бажариладиган ишларнинг тартиби муаллим томонидан аниқлаб берилади. Машғулотларда бажарилган ишнинг ютуқ ва камчиликлари кўрсатилади. Семестр охиригача барча ишлар ЭҲМ воситасида амалга оширилиб, ҳисобот шаклида расмийлаштирилади. Бу билан студент, аввало, ўзи мустақил ишлашни ўрганади, қолаверса, ишлаб чиқилган ҳисоблаш алгоритмини машинага ўтказади. ЭҲМдан олинган натижаларни мустақил таҳлил этиб, ўзи бажарган вазифани коллектив олдида доклад қилишга ўрганади. Шу тариқа лаборатория машғулоти 4—5 курсларда ҳам давом этади.

Юқори курсда «Институт куни» ташкил этилган бўлиб, у ТошДУ ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси раҳбарлари томонидан келишилган план асосида олиб борилади. Студентларимиз ҳафтада бир кун «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси лабораторияларида машғулотда бўладилар. Улар институт ва унинг лабораториялари билан танишадилар. Ҳар бир талаба алоҳида илмий ходимга бириктириб қўйилади ва унинг раҳбарлигида мустақил тема бўйича ишлайди, илмий-тадқиқот ишида фаол қатнашади.

Олий таълимни қайта қуриш масаласи бошланган бу хайрли ишни янада кучайтириш кераклигини кўрсатмоқда. Бу эса ишлаб чиқариш корхоналарида ёки илмий-текшириш институтларида ишлаб чиқариш билан бевосита боғланган кафедралар очиш зарурлигини тақозо этади. Шунда мазкур кафедралар раҳбарлигида корхона ёки илмий-текшириш институти учун зарур мутахассислар тайёрлашни амалга ошириш ишларини бажариш мумкин. Ўз навбатида кафедрани битириб чиқаётган мутахассисларнинг махсус курс ишлари, семинар машғулотлари корхона ва илмий-текшириш институтлари талаблари асосида ҳам бажарилиши мумкин. Янги кафедралар бундай вазифаларни университет муаллимларини ёки объектлардаги мутахассисларни жалб қилиб амалга оширишлари керак.

Ижтимоий фанлар кафедралари мудирларининг Бутуниттифоқ кенгашида таъкидланганидек, муваффақиятли ўқиётган студентлар учун энг қулай вазиятни яратиб бериш ғоят муҳимдир. Университетлар, институтларда ўқишга астойдил берилиш, ҳақиқатни билиб олиш, янги билимларни ўрганиш устида фидокорона ишлашга берилиш муҳити ҳукм суриши керак. Бу студентнинг энг биринчи вазифаси ва энг асосий бурчидир. Бироқ факультетимиздаги шароит талабга жавоб бермайди. Боиси, унга ажратилган алоҳида бино йўқ. Кафедраларда ўқитувчилар учун ўринлар етишмайди.

Ҳисоблаш марказидаги техникалар эскирган. Студентлар ЭҲМ билан етарли мулоқотда бўлмайди. Олий таълимни қайта қуриш муносабати билан кўплаб лекция материаллари мустақил ўрганилиши, студентлар қобилиятини оширишга эътибор бериш, талаб этилган бир пайтда фойдаланиш учун кўплаб аудитория ва адабиёт фондини ошириш керак. Бироқ ҳозирги шароит бунга имкон бермайди.

Яна шунга эътибор бериш лозимки, ЭҲМда ўқув практикаси ва консультациялар ўтказиш, курс ва диплом ишларини бажариш, сифатли дарс, лекциялар ўтказиш учун жиҳозланган ҳамда ихтисослашган аудиторияларни ташкил этиш зарур. Профессор-ўқитувчилар таркибини тубдан яхшилаш, уларнинг малакаларини оширишга эътибор бериш керак.

Хўжаликни механизациялаштириш ва автоматлаштириш муносабати билан корхоналар мураккаб янги техника воситаларини яхши биладиган мутахассисларга эҳтиёж сезмоқда. Хусусан, амалий математика мутахассислигига бўлган талаб кейинги йилларда суруйкасига бажарилмай келяпти, мутахассислар етишмаяпти. С. А. Лебедев номидаги Аниқ механика ва ҳисоблаш техникаси марказий институтининг Тошкент филиали 2000 йилгача йилига қўшимча равишда 50—60 нафар амалий математика мутахассисини тайёрлаб беришни сўраб ва бу харажатларни ўз зиммасига олишини билдиряпти. Бундан ташқари кўплаб илмий-текшириш институтлари, ҳисоблаш марказлари, лойиҳа-конструкторлик бюролари ҳам ўз талабларини изҳор қилмоқдалар.

Шундай шароитда 1983—1984 ўқув йилидан бошлаб Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан асоссиз равишда амалий математика мутахассислигига қабул қилиш планининг 33 процентга камайтирилиши жумбоқлигича қолмоқда. Натижада буюртмачи ташкилотлар бошқа мутахассисларни ишга қабул қилишга ва уларни 2—3 йил мобайнида қайта тайёрлашга мажбур бўлмоқдалар.

Фикримизча, амалий математика ихтисослиги бўйича кадрлар тайёрлаш сони кўриб чиқилиши ва кўпайтирилиши лозим. Бундан ташқари мактабларда информатика ва ҳисоблаш техникаси дарслари жорий қилиниши муносабати билан факультетда шундай малакали педагоглар тайёрлашни жорий қилиш мақсадга мувофиқдир. Бу иш амалга оширилса ўрта умумий таълим мактаблари юқори малакали педагоглар билан таъминланади. Олий мактабга сифатли кадрлар етказиб бериш иши ҳам яхшиланади.

Б. ҚУРМАНБОЕВ,
Тошкент давлат университети амалий математика ва механика факультети ЭҲМнинг математик таъминоти кафедраси мудири, доцент.
М. ИКРОМОВ.

Учинчи семестр

● Республикамиз олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг 43 мингдан зиёд студенти мамлакатимизнинг муҳим қурилишларида учинчи семестр имтиҳонини ўтамоқда. Ҳар бир қурилиш отрядида «Белгиланган топшириқни тез ва сифатли бажарамиз!» шиори остида фидокорона меҳнат беллашуви бормоқда.

● Студент-бунёдкорлар республикамизнинг кўпгина шаҳар ва қишлоқларида, шунингдек, РСФСРнинг 22 та ўлка, область ва автоном республикаларида иш бажармоқдалар. Ёшлар Белоруссиянинг Гомель областида Чернобиль атом электр станцияси аварияси туфайли содир бўлган фалокатни бартараф этишда ҳам қатнашмоқдалар.

● Ўтган йили республикамиз студент бунёдкорлари қурилиш-монтаж ишлари ва маҳсулот ишлаб чиқаришда 65 миллион сўмлик иш бажарган эдилар. Уларнинг бу йилги марраси ана шундан ўзиб кетишдир.

● Яқинда республикамиз студент-қурилиш отрядларида Улуғ Октябрнинг шонли 70 йиллигига бағишланган ҳафталик бўлиб ўтди. Унда ҳар бир отрядда Иттифоқчи республикалар кунлари ўтказилди. Ҳафталик мобайнида агитбригада иштирокчилари турли концерт, лекция ва суҳбатлар билан чиқдилар. Партия, комсомол, уруш ва меҳнат ветеранлари билан учрашдилар. Мушоира, баҳс, ўткир зеҳнлилар кечалари, турли-туман учрашувлар бўлиб ўтди. Бундай серзавқ ва қизиқарли учрашувлар студент-қурилиш отрядларида ҳамма вақт бўлиб ўтмоқда.

● Қурилиш отрядларида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Белгиланган топшириқни муддатидан илгари адо этган студент-ёшлар ҳамда отрядларнинг рапортлари кундан-кунга кўпайиб бормоқда.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ. Бир неча асрлар муқаддам Шарқ билан Ғарбни бир-бирига боғлаган буюк Ипак йўли ЮНЕСКО беш йиллик лойиҳасига биноан тадқиқ этилмоқда. Экспедицияга тарихий география ва медицина бўйича таниқли инглиз мутахассиси доктор Ричард Фишер бошчилик қилмоқда.

Суратда: Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институти Афросиёб археология отрядининг бошлиғи Х. Охунбобоев, Шарқшунослик институтининг етакчи ходими А. Аҳмедов, инглиз журналисти Поль Крук ва СССР Фанлар академияси География институтининг инженери Н. Стеглик қадимий Афросиёб шаҳрини кўздан кечирмоқдалар.

Р. ҒАФУРОВ ва С. ВЕЛИЧКИН фотоси (ЎзТАГ).

Ҳажвия

ИЛТИМОС

(КУНИ-КЕЧА БЎЛГАН ВОҚЕА)

Бир киши югуриб, ҳаллослаб келиб, аста кетаётган кишининг йўлини тўсди. Унга таъзим қилиб, энтикиб зўрға гапирди.

— Ассалому алайкум, домлажон! Ҳозир-ҳозир... жиндай нафасимни ростлаб олай.

У ўтириб ўзини елпий бошлади. Ўқитувчи бу кишини танимай ҳайрон. У яна гап бошлади.

— Ўзингиздан ўтар гап йўқ, домлажон. Ўғилчамни召 пединститутга киритмоқчиман. Имтиҳонлар оғир эмас экан. Бир-иккита афандими, эртакми айтиб берса бўлди экан. Ўғилча эртак, афанди айтишга устаси фаранг. Шундай бўлса ҳам бирорта ошнанинг турткиси керак экан-да, домлажон.

Ўқитувчининг кайфи бузилиб, кетмоқчи бўлди. У киши яна унинг йўлини тўсди:

— Мени танийсиз. Ҳозир ўзимни таништираман. Ачавотлик ўртоғингизни тўйида сиз билан ёнма-ён ўлтириб, гаплашиб, бир товоқдан ош еган эдик.

Ўқитувчи асабийлашди.

— Мен машҳур Ҳасанхон ошпазман. Ишим ҳам, даромадим ҳам ёмон эмас. Шу иш бўлиб кетса, сизга ҳам яхши бўларди, домлажон.

Ўқитувчи шартта қўл силтаб бурилиб кетди. Хиёл ўтмай рўпарасидан амалдор сифат бир киши чиқиб у билан сўрашди:

— Э, ҳа, Воҳид, яхши юрипсанми? Ишларинг дурустми? Институтда домлалик қилар эмишсан-а? Яхши-яхши. Домлалик ҳам ёмон эмас. Домлалик ҳам яхши ҳунар экан-ку, билмас эканмиза. Бир девор қўшнимизку, лекин сира кўришолмаймиз. Хизматчиликда-хизматчилик, — деб узр сўрагандай бўлган эди, ўқитувчи:

— Йўқ, ҳар куни иккимиз дуч келамиз. Мен сизни кўраман-ку, сиз мени кўрмайсиз, — деди.

У ўқитувчининг елкасига қоқиб, унга меҳрибончилик қилди:

— Бундан кейин мен сен билан кўришиб тураман. Мен бегона кишини қидириб юрмай. Ўғлим сен ишлаётган институтга киряпти, ёрдам қиласан-да. Сенга ишонаман. Кийим-кечак керак бўлса фабрикамга бор. Келишдикми?

— Бўпти, келишдик, — деди ўқитувчи ва унинг қўлини олиб сиқди. — Битта костюм ёки пальто билан қутуламан дейсизми?

Киши хурсанд бўлиб:

— Йўқ, оғзингга сиққанини айт, нима десанг — шу, — деди.

— Оғзимга сиққани жуда катта бўлса-чи? — деди ўқитувчи.

— Майли, қурбим етади.

— Ўғрини қароқчи урар экан-да?

— Бу нима деганинг?

— Сиз катта нарсани ўғирлайсиз, мен сиздан уриб кетаман. Сиз ўғри-ю, мен қароқчи бўламан. Бундай ҳаромтомоқликка қарши очилган ўтда ҳали сиз ёнмабсиз-да. Энди илтимосингизни болангиз учун эмас, ўзингизни оқлаш учун қилинг, — деб ўқитувчи ғазабланиб жўнади.

Кейин яна бир ўртоғи югуриб келиб қучоқлаб деди:

— Эй, бормисан, дўстим! Сен менга жуда керак бўлиб қолдинг. Илтимос! Укамни институтга киришига ёрдамлашиб юборсанг.

— Уҳ... — деди оғир нафас олиб ўқитувчи.

У тўппа-тўғри курортлар идорасининг бошлиғи олдига борди.

— Салом алайкум. Менга бирорта курортга путевка берсангиз. Қаёққа бўлса ҳам майли.

— Қанақа касалингиз бор?

— «Илтимос» деган касал, шу касал мени ўраб олган. Шу касалдан қочиб қутилмасам бўлмай қолди.

— Ҳазилингизни қаранг-а, илтимос деган касал ҳам бўладими, — деди бошлиқ кулиб. — Ҳа, айтгандай илтимос деганингизга бир нарса эсимга тушди. Ўзлари қаерда ишлайдилар?

— Институтда!

— Институтда? Ҳай-ҳай, айни муддао, — деб суюниб кетди у киши ва ўрнидан туриб таъзим билан ўқитувчини стулга ўтқазди:

— Қани, буёққа ўтирсинлар. Ҳай, ҳай, ҳай... Ахтарган кишимнинг худди ўзи экансиз. Ўз оёғингиз билан кириб келганингизни қаранг-а. Сизга бир илтимос бор. Ўғлим институтга...

Ўқитувчи чўчиб «Нима-нима?» деди.

— Илтимос...

— Илтимос... илтимос... Тавба, замон тузалса ҳам одамлар тузалмабди-ку. Энди буларга нима дейиш керак?

Ўткир РАШИД.

• *Бугун—Физкультурачилар куни*

ЖИСМОНИЙ БАРКАМОЛЛИК ЙЎЛИДА

Физкультура ва спорт эндиликда инсон омилини фаоллаштиришнинг муҳим манбаларидан бирига айланди. Умуман, физкультура ва спорт билан ошно-лашган одам борки аввало унинг кайфияти чоғ, вужуди соғлом бўлади, иш жойида қўним топади, вақтинча меҳнатга яроқсизликка барҳам беради. Оммавийликка эришиш ва спортчиларнинг мусобақаларда иштирокини таъминлашда Тошкент шаҳри, Тошкент, Самарқанд, Андижон, Наманган ва Фарғона областлари яхши фаолият кўрсатишмоқда.

Лекин республикада оммавийликка эришиш ва маҳоратли спортчилар тарбиялашда ҳамон эскича иш услубидан воз кечилгани йўқ. Баъзи физкультура ташкилотлари хомаки ҳисоботлар билан кифояланиб, оммавийликни қандайдир байрамларда намойишга чиқишлар билан «кўрсатишга» уринмоқдалар. Шунинг учун ҳам ишлар қоғозда қолиб, амалда ҳеч нарса бўлмаяпти.

Республика Давлат физкультура-спорт комитети ва область спорт комитетлари кейинги икки йил мобайнида қўшиб ёзиш ва кўзбўямачиликка йўл қўйганликлари учун ўнлаб спорт комитетларининг раисларини жазолаб, ишдан бўшатди. Тавсия қилинган ҳисоботлардан юз минглаб (мунтазам шуғулланувчилар дейилишига қарамай) физкультурачи ва ГТО нишондорларини чиқариб ташлашга мажбур бўлинди. Номи бор-у, ўзи йўқ спорт базаларининг бир қанчасига чизиқ тортилди. Шунга қарамай, қўшиб ёзувчилардан қутилиш осон кечмаяпти.

Республикада спортни янада ривожлантириш ва оммавийликка эришишни боғчалари ва мактаблардан бошлаш кераклиги ҳақидаги масала муаммолигича қолмоқда. Халқ маорифи ва хўжалик органлари кўпинча физкультура ишларига панжа орасидан қарайдилар, назорат бўш. Келажак авлод саломатлигига етарли ғамхўрлик кўрсатилмаяпти. Мактабларда жисмоний тарбия дарсларидан озод қилинган ўн минглаб ўқувчилар борлиги, улар учун махсус программа бўйича машғулотлар ўтказиш лозимлиги ҳақида ҳеч ким қайғурмаяпти. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ҳам аҳвол яхши эмас.

Ёшларнинг жисмоний тайёргарлиги суст ривожланмоқда. Айниқса, ҳарбий хизматга чақирилувчиларнинг жисмоний қобилиятлари етарли бўлишига аҳамиятсиз қаралаётгани ташвиш туғдиради.

Корхоналар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари физкультура-спортни ривожлантиришга етарли аҳамият беришмаяпти. Қишлоқ жойларда «физкультура билан шуғулланиш шарт эмас, жисмоний меҳнат қилиш етарли» деган қолоқ мулоҳаза ҳамон мавжуд. Қишлоқларда касб касалликлари, шамоллашлар, юрак-томир оғриғига чалиниш кўплиги ҳаммамизни ташвишлантиради. Бригада, ферма, цехлараро ўтказилган спорт мусобақалари **қишлоқ ёшларига руҳият бағишлаши, ғайратига-ғайрат қўшишини унутмаслик керак.**

Ҳозир экономикада резервларни излаш, инсон омили ҳақида кўп гапирилмоқда. Афсуски, инсон саломатлиги деган резерв назардан четда қолмоқда. Физкультура билан мунтазам шуғулланувчилар ўртасида меҳнат унумдорлиги 2—10 процент ошиши, брак маҳсулотлар ишлаб чиқариш 15—20 процент камайиши, касаллик туфайли иш вақтининг йўқотилиши 40 процентгача камайишини иқтисодчилар ҳисоблаб қўйишган. Умуман қулай шароитлар яратилган жойларда бу борада ютуқлар ҳам чакки эмас. Жумладан, Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида ажойиб спорт зали, стадион, бассейн, ўйин майдончаларидан ташқари ҳар бир цехда жисмоний жиҳатдан «енгилланиб» олиш учун шароит бор. Олмалиқ кон-металлургия комбинатида, Навоий шаҳар корхоналарида, Хоразм областининг Наримонов номли колхозида, Сурхондарё областининг «Сурхон» совхозида ва кўпгина бошқа хўжаликларда инсон саломатлигининг муҳим омили бўлган физкультура-спортга етарли аҳамият берилмоқда.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг спорт иншоотлари қуриш борасида бошлаган хайрли тадбири таҳсинга лойиқ. Корхоналар ва ташкилотларнинг шу мақсадлар учун мўлжалланган маблағларининг марказлаштирилиши шаҳарда янги спорт базаларини вужудга келтириш, мавжудларини реконструкция қилишга имкон бериши кўзда тутилмоқда. Жумладан, шу беш йилликда беш миллион сўмлик спорт иншоотларини бунёд этиш режалаштирилди. Бу эса қўшимча ўн минглаб тошкентликларни физкультура ва спортга жалб этишга йўл очади. Қизиғи шундаки, илгари **спорт иншоотлари қуриш ман этилган пайтларда руҳсатнома олиш учун елиб-югуришга тўғри келарди.** Бундай ишларга кенг йўл очилган пайтда эса ўзига хос беқарорлик ва сусткашлик кўзга ташланмоқда. Ваҳолонки, ишларни жадаллаштириш мақсадида шу йил Тошкентда «Союзспортпроект» лойиҳалаш институтининг филиалини очиш мўлжалланган.

Спорт базалари имкониятларини мустаҳкамлашда лотерея ўйинларининг аҳамияти ортмоқда. Кейинги икки йил мобайнида спорт-лото тушумидан 1,5 миллион сўм спорт иншоотлари қуриш ишларига сарфланди. «Пахтакор» стадионида йўлга қўйилган спорт-буюм лотереяси ўйинлари кўпчиликда катта қизиқиш уйғотмоқда. Ҳар бир футбол учрашуви учун мўлжалланган лотерея билетлари тўлиқ тарқатилмоқда. Ҳозиргача 84 нафар киши енгил автомашина ютуғини олди. Бу ишларни янада ривожлантириш мақсадида Қорақалпоғистон АССР ва областларда ҳам лотерея ўйинларини йўлга қўйиш мўлжалланмоқда. Жами 12 стадионда тиражлар ўтказиш амалга оширилади.

Аҳолига ҳақи тўланадиган хизмат кўрсатишни янада ривожлантириш лозим. Бу бир томондан республикада шундай хизмат кўрсатишни янада яхшилаш имкониятини берса, бошқа тарафдан спорт базаларини мустаҳкамлаш, физкультура ишларига кадрларни кўпроқ жалб этишга йўл очади. Афсуски, биз бу борада ҳам ишнинг бошланма қисмида турибмиз. Ўтган йили мамлакатда физкультура ва спорт бўйича ҳақи тўланган хизматлар кўрсатиш киши бошига 50 тийинни ташкил этган бўлса, республикамизда 30 тийиндан кўпроқ бўлди. Бундай хизматларга аҳолини қизиқтириш учун хўжалик ҳисобини юритиш ўзига хос таянч бўлади, дейиш мумкин. Жойларда меҳнаткашлар учун барча шароитларга эга бўлган спорт базаларининг **эшиклари очиқ бўлиши керак. Оммавий физкультура учун мўлжалланган спорт ва туристик анжомлар ва инвентарларнинг кўплаб ишлаб чиқарилиши ва сифатли бўлишига эришишимиз керак.**

Физкультура ва спортдаги қайта қуришлар етук спортчилар тайёрлаш, муносиб резерв ҳозирлаш билан боғлиқ ҳолда амалга оширилмоқда. Республикамизда доимий шуғулланиш учун спортнинг 20 та тури тасдиқланган бўлиб, учта олий спорт маҳорати мактаби ташкил этилган. Олимпиада тайёргарлиги марказлари барпо этилмоқда. Бир сўз билан айтганда, ихтисослашиш ва йириклашиш амалга оширилмоқда. Ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Қисқа муддатларда ўсмирлар, ёшлар спорт ўйинларига, СССР халқлари спартакиадасига ҳозирлик кўриш, халқаро мусобақаларда иштирок этувчи мамлакат терма командасига муносиб номзодлар ҳозирлашни ниҳоясига етказиш ва ниҳоят бўлажак олимпиада ўйинларига тайёрланиш лозим бўлади.

Маълумки, барча ишларни кадрлар ҳал қилади. Бу борада имкониятларимиз етарли деб бўлмайди. Тренерлар умумтаълим мактаблари, болалар уйлари, мактаб-интернатлар билан алоқани мустаҳкамлашлари, жойларда физкультура ва спортни ривожлантиришга кўмаклашишлари лозим. Республикамизда 23 минг штатли физкультура ходими бор. Демак, минг кишига бир тренер тўғри келар экан. Шунинг учун жамоатчи тренерлар тарбиялашга эътиборни кучайтириш керак. Бу борада жамоатчиликка таяниш, партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан ҳамкорлик қилишни ўрнига қўйишимиз лозим.

А. АНТОНЕЦ,
Ўзбекистон ССР Давлат физкультура ва спорт комитети раисининг ўринбосари.

*

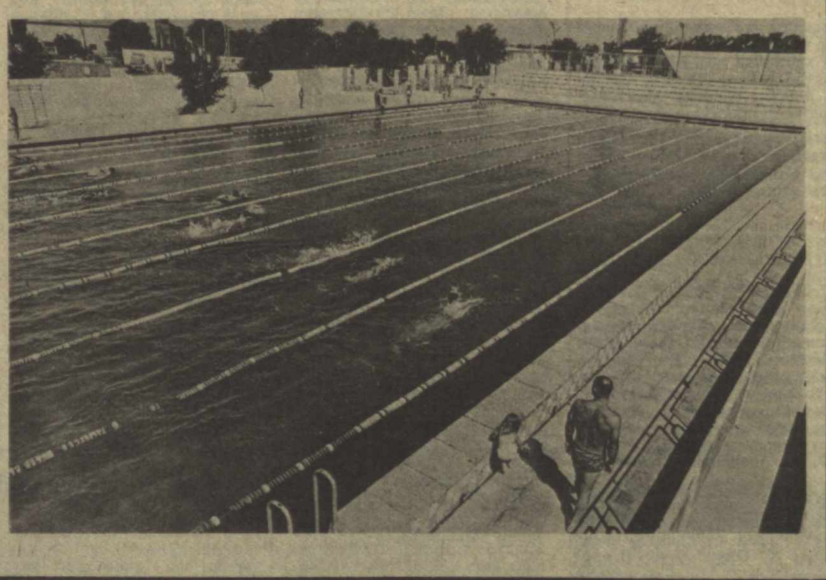

Қарши шаҳрида «Меҳнат» сув спорти комплекси фойдаланишга топширилди. 50x25 метрли бассейн, машқ ўтказиш, дам олиш хоналари ҳамда сауна-ҳаммомга эга бўлган соғломлаштириш масканида бир йўла 400 кишини машғулотларга жалб этиш имкони бор. Суратда: сув бассейни.

В. Молгачев фотоси.

*

ЭЪТИБОР ҲОЗИРДАН БЎЛСА...

МУТАХАССИС МУЛОҲАЗАСИ

Кейинги йилларда Хоразм областининг илғор колхоз ва совхозларида, йирик саноат корхоналарининг ёрдамчи хўжаликларида сабзавот маҳсулотлари (асосан помидор ва бодринг) етиштириладиган теплицалар майдони кенгайиб бораётганлиги аҳоли дастурхонини қиш ойларида ҳам тўкин-сочин қилиш имконини беряпти.

Ҳозир областда умумий экин майдони 30 гектардан кўпроқ теплицалар мавжуд. Уларда 1986 йилнинг ўзида 767 тонна ҳосил етиштирилди. Шунинг 748 тоннаси савдога чиқарилди.

Ҳа, областда плёнка ва ойнаванд теплицалар ривож топмоқда. Уларда иссиқлик, ёруғлик, намлик ва ҳаво асосан сунъий равишда вужудга келтирилади. Борди-ю, шулардан биронтаси етишмаса — етиштирилажак ҳосилнинг бир қисми (баъзи ҳолларда ҳаммаси) нобуд бўлиши, пировардида, теплица хўжалиги ишчи-хизматчиларининг меҳнати зое кетиши мумкин.

ТЕПЛИЦА ХЎЖАЛИКЛАРИ ЁРДАМГА МУҲТОЖ

Афсуски, кўпгина фактлар теплица хўжалигини ривожлантиришга ёрдам бериши зарур бўлган айрим алоқадор ташкилотлар бу борада ҳали ўз ишларини қайта қуриб олмаганликларини, планлаштиришда чалкашликлар мавжудлигини кўрсатмоқда. Бу эса кузги-қишки ва қишки-кўкламги даврда аҳолини сабзавот маҳсулотлари билан етарлича таъминлашга халақит бермоқда.

Масалан, область газлаштириш бошқармаси Урганч районидаги Калинин номли колхознинг 4,5 гектарлик теплица хўжалигига 1986 йилда 2 миллион 100 минг кубометр газ етказиб бериши керак эди. Бироқ бошқарма йилнинг тўртинчи кварталида (чунончи, октябрь ойида) ҳаво бирмунча иссиқ бўлиб, теплицани иситиш учун мўлжалланган газнинг бир қисмини тежаб қолди. Чунки, газ етказиб бериш жараёни ойларга тақсимлаб қўйилган эди. Натижада тежалган бу газ бошқарма ихтиёрида қолиб кетаверди. Қишнинг айни совуқ даври — декабрь ва январь ойларига келиб, ойларга тақсимланган газ миқдори теплицаларда нормал иссиқликни таъминлашга етмай қолди. Оқибатда, хўжалик ана шу совуқ кезларда ойма-ой бўлиб берилган газ миқдоридан анча кўпроқ газ сарфлашга мажбур бўлди. Табиийки, бошқарма ортиқча сарфланган газ учун колхозга беш карра ортиқроқ жарима солиб, уни ундириб олди. Худди шундай аҳвол бошқа хўжаликларда ҳам юз берди. Ниҳоят, колхозчилар моддий зарар кўришди. **Бизнингча, теплица хўжалиги бўлган колхозлар учун газ таъминоти билан шуғулланувчи хўжаликлар уни ойларга қараб эмас, кварталларга нисбатан тақсимлашни назарда тутиб планлаштиришлари керак.**

Бугина эмас. Газ таъминотидаги узилишлар туфайли теплицаларда етиштирилаётган ҳосил нобуд бўляпти. Хонқа районидаги ал-Хоразмий номли совхозда 4 гектар теплица майдони бўлиб, (мудири ўртоқ Раҳимбой Ҳожиев), ундаги бодринглар (1,3 гектар) энди ҳосилга кирган пайтда газ етмай, бутун ҳосил нобуд бўлди.

Яна бир мисол. 1987 йилнинг 11 февралидан 12 февралига ўтар кечаси қаттиқ совуқ бошланди. Кун бўйи ёғиб турган ёмғир, қор бўронга айланди. Хазорасп районида электр линиялари узилиб, теплицаларга 16 соат давомида электр қуввати берилмади. Натижада пахта тозалаш заводи ёрдамчи хўжалигидаги 1,8 гектарлик теплицада (мудири ўртоқ Бобохон Казаков) ярим гектар бодринг ва 1,1 гектар помидор ҳосилини совуқ уриб кетди. Улардан олиниши кутилган 12 тонна бодринг, 22 тонна помидор ҳосили йўққа чиқиб, теплица хўжалиги қарийб 75 минг сўм зарар кўрди. **Бундай ҳоллар яна такрорланмаслиги учун теплица хўжаликлари ходимлари теплицаларга бир эмас, иккита электр линияси тортиш зарурлигини талаб қилмоқдалар. Шунда бир линия ишдан чиқса, иккинчи линия бемалол ишлаб туриши мумкин.**

Теплицаларда экинлар касаллиги ва зараркунандаларга қарши кураш — жуда муҳим иш. Сохта уншудринг, оқ пашша, ўргимчаккана, илдиз чириш ва бошқа касалликлар айни кенг тарқалган пайтларда уларга қарши ишлатиладиган химикатларнинг етишмаслиги ҳам ҳосил салмоғига ғов бўляпти. **Шу боис, теплицаларни экин зараркунандаларига қарши кураш воситалари, биринчи навбатда энг самарали химикатлар билан узлуксиз таъминлаш вазифасини ҳам, тўла ҳал этиш пайти аллақачон келган, деб ҳисоблаймиз. Бу борада биологик усуллардан кенг фойдаланилса, айни муддао бўлур эди.**

Сара уруғ — ҳар қандай экиндан юқори ҳосил етиштиришда ишончли омил. Бу — теплица сабзавотчилигида катта аҳамиятга эга. Областимиз теплица хўжаликларини уруғликлар билан таъминлашдаги нуқсонлар уларда республикамизнинг ўртача кўрсаткичидан ҳам кам ҳосил етиштиришга сабаб бўлмоқда. Масалан, ўтган 1986 йилда республика бўйича теплицалардаги ҳар квадрат метрда етиштирилган ҳосил 13 килограммни ташкил этиб, аҳоли жон бошига 2,7 килограмм сабзавот етказиб берилган бўлса, Хоразмда бу кўрсаткич ҳар квадрат метрга 2,6 килограмм помидор ва 3,3 килограмм бодрингни ташкил этди, холос.

«Сортсемовощ» томонидан область теплица хўжаликларига юборилаётган бодринг ва помидор уруғликлари очиқ далаларга экиладиган уруғликлар билан алмаштириб юборилаётгани технологиянинг бузилишига, экинлар парваришининг қийинлашувига олиб келмоқда. Бу ҳақда «Узсортсемовощ» республика бошқармаси раҳбарлари жиддий ўйлаб кўрмоқлари керак.

Республикамизнинг бошқа областларидаги сингари Хоразмда ҳам теплица сабзавотчилиги — нисбатан янги, аммо истиқболли тармоқ. 1987-1990 йилларда бу ерда янгидан 23 гектар теплица хўжаликлари барпо этиш, 1990 йилда область бўйича теплицаларда етиштирилган сабзавотлар ҳосилини 1307 тоннага етказиш мўлжаллаб қўйилган. Бу тадбирларни амалга ошириш учун теплицаларни газ, иссиқ сув, ёнилғи каби зарур эҳтиёжлар билан таъминлаш чораларини ҳозирдан кўриш керак. Теплицаларда тупроқ ҳамиша юмшоқ ҳолда бўлиши учун ҳар гектар ерга камида 250 тонна органик ўғит ва 50 тонна юмшатиш хусусиятига эга материаллар (ёғоч қипиғи, шоли тўпони, ғўзапўчоқ, сомон кабилар)дан фойдаланиш зарур. Шунингдек, **область ерларининг шўрланиш даражаси кучли эканлигини ҳисобга олиб, тупроқ шўрини ювиш ишини сифатли ўтказиш учун теплицалар теварагида 2-2,5 метрли ётиқ дренажлар қурмоқ лозим. Буларнинг ҳаммаси тупроқда тузлар миқдорини, уларнинг теплица экинларига бўлган салбий таъсирини камайтириш имконини беради.**

Энг муҳими, теплицадан чиққан чиқиндиларни дарҳол кўмиб, ёқиб юбориш зарур. Акс ҳолда оқ қанот капалаги сингари зарарли ҳашаротлар очиқ далаларга ўтиб кетиши мумкин.

Яна бир масала ҳақида гапириб ўтиш жоиз. Халқ хўжалигининг ҳар бир бўғинида иш муваффақиятини кадрлар ҳал қилади. Бу гап теплица хўжаликларига ҳам таалуқли. Афсуски, бизда ҳозир айрим теплица хўжаликларига тармоқ сир-асрорларидан анча узоқ кишилар раҳбарлик қилишяпти. Олий маълумотли агрономлар етишмаяпти. Бизнингча, **область агросаноат комитети, район агросаноат бирлашмалари теплица хўжаликларидаги кадрлар составини қайта кўриб чиқиб, уларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш чораларини кўришлари, бу муҳим ишда жойлардаги партия ва совет ташкилотлари уларга конкрет ёрдам беришлари мақсадга мувофиқдир.**

Теплица хўжалигини ривожлантириш, уларда меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашни такомиллаштириш учун республикамиз иқтисодчи олимлари ва Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети мутахассислари ёрдамига муҳтожмиз. Улар теплица хўжаликларида планлаштириш ва молиявий-иқтисодий кўрсаткичлар системасини ҳозирги талаблар даражасида ишлаб чиқишга фаол кўмаклашса, деган ниятдамиз.

Зеро, ҳозир теплица хўжаликларида молиявий ишларни тартибга солиш, уларни асбоб-ускуналар билан таъминлаш жараёнларини марказлаштирилган ҳолда ташкил этиш, шунингдек, бошқа кўпгина масалаларни ҳам оператив ҳал қилиш учун областимиз агросаноат комитети ҳузурида «Теплицепром» бирлашмасини тузиш ҳақида мулоҳазалар бўляпти.

Буларнинг ҳаммаси теплица хўжаликлари ишини юксак даражага кўтаришга, бинобарин, мамлакат Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига хизмат қилган бўларди.

У. РЎЗМЕТОВА.
Хоразм область агросаноат комитети пахта ва бошқа экинлар ишлаб чиқариш бўлимининг агрономи.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
1987 йил учун ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда ўқишга қуйидаги мутахассисликлар бўйича
АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

гидравлик машиналар, гидравлика ва инженерлик-гидрологияси, сув таъминоти ва канализация, бинокорлик материаллари ва буюмлари, гидротехник иншоотлар, мелиорация системалари қурилиши, мелиорация ва суғориладиган деҳқончилик.

Аризалар 1987 йил 30 октябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари олий ўқув юртлари программалари ҳажмида (мутахассислиги бўйича фан, КПСС тарихи, чет тили) **олинади.**

Ариза ва ҳужжатлар юбориш учун адрес: 700187, Тошкент шаҳри, Қорасув-4 массиви, 11-уй.

●

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
СССР Транспорт қурилиши министрлиги Бутуниттифоқ «Трансэнергомонтаж» ихтисослашган монтаж трестининг
757-ЭНЕРГОМОНТАЖ ПОЕЗДИ

ҳаво орқали ва кабелда электр узатиш линиялари (ЛЭП), подстанциялар ва кучланиши 10 киловольтгача бўлган марказий тақсимот пунктлари қуриш бўйича тўғридан-тўғри асосий шартномалар йўли билан

1988 ЙИЛ УЧУН ЎЗ ХИЗМАТИНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: 700209, Тошкент шаҳри, Сергели-3, Телефонлар: 58-52-37, 58-54-29, 58-75-81.

●

Тошкент илмий-техника жамиятининг «ТЕХНИКА УЙИ»да 20 АВГУСТГАЧА **Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган** II-БУТУНИТТИФОҚ ХАЛҚ ИЖОДИЁТИ ФЕСТИВАЛИ ДОИРАСИДАГИ ҲАВАСКОРЛИК ТЕХНИКА ИЖОДИЁТИ **РЕСПУБЛИКА КЎРГАЗМАСИ ИШЛАЙДИ**

Кўргазма ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача очиқ.

Адрес: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 48-уй. (1, 3, 16-троллейбусларнинг «Революция хиёбони» бекати).

●

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
Ўзбекистон ССР Госснаби Тошкент бошқармасининг «ХОЗКУЛЬТТОВАРИ» МАГАЗИНИ БАЗАСИДА ортиқча ва фойдаланилмайдиган материал ресурслари билан комиссион асосларида савдо қилувчи

МАГАЗИН ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Магазин адреси: 700097, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, 6-квартал, 2-уй. Телефонлар: 77-84-41, 77-13-03.

●

ДИҚҚАТ!
ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ **МАЪЛУМ ҚИЛАДИ**
Институтнинг ЖИЗЗАХ, ХИВА, ҚЎҚОН филиаллари ТУГАТИЛДИ

Даъволар 5 сентябргача қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, 63-алоқа бўлими, Олмазор кўчаси, 183-уй, ректорат.

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
8 АВГУСТ СОАТ 19.00 да СССР биринчилиги учун
1-ЛИГА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА
ФУТБОЛ
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «СПАРТАК» (Орджоникидзе).
Билетлар стадион кассаларида сотилмоқда.

• *Газетхонлар диққатига!*

ОБУНА БОШЛАНДИ

1 августдан 1988 йил учун газета ва журналларга обуна бошланди. Шу муносабат билан мухбиримиз М. Авезов Ўзбекистон ССР Алоқа министрининг биринчи ўринбосари Ш. Исломовга мурожаат қилиб, бу йилги обуна кампаниясининг ўзига хос хусусиятлари ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

Ҳозирги кенг ошкоралик шароитида вақтли матбуот органлари алоҳида роль ўйнамоқда. Уларнинг актив позицияси газетхонларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Бугунги кунда партия сўзини ҳар бир ўқувчига, ҳар бир обуначига ўз вақтида ва тўла қилиб етказиб бериш республикамиз алоқачиларининг шарафли бурчидир. Жойларда аҳолини вақтли матбуотга обуна қилиш учун 5547 пункт очилди. Шундан 3156 таси қишлоқ жойларида ташкил этилди. Обунани 45 мингдан ортиқ жамоатчи матбуот тарқатувчилар расмийлаштиради. Улар меҳнат коллективлари, ўқув юртлари, аҳоли турар-жойларида тушунтириш ишларини ҳам олиб борадилар.

Иттифоқимизда чиқадиган газета ва журналларга («За рулем», «Иностранная литература», «Работница», «Крестьянка» журналларидан ташқари) обуна чекланмаган миқдорда қабул қилинади. Бу кампания 1 августдан 1 ноябргача давом этади.

1989 йилдан эса обуна муддати 1 январдан 1 ноябригача узайтирилади. 1990 йилдан бошлаб эса обунани 2-3 йил муддатга расмийлаштириш мумкин бўлади.

Шунингдек, навбатдаги бир хусусияти шуки, идора ва ташкилотлардаги обуна 20—30 процентга қисқартирилади. Бу шу билан изоҳланадики, айрим ташкилотларнинг маъмуриятлари баъзи вақтли нашрларни давлат бюджети маблағлари ҳисобидан шахсий фойдаланиш учун ёздириб оларди. Энди бунга чек қўйилади.

Газетхонларнинг таклиф ва истаклари инобатга олинган ҳолда обунанинг янги шакллари ишлаб чиқилган. Энди газетхон қайси нашрни ўқишни эркин танлаш имкониятига эга бўлди. Бунинг натижасида чакана савдога чиқариладиган матбуот нашрларининг тиражи кўпаяди. Пахта йиғим-терими кампанияси даврида обуна бевосита дала шийпонларида, бригадаларда ва пахтакорлар яшаб турган жойларда ташкил этилади. Иш ҳақи омонат кассалари орқали бериладиган корхона ва ташкилотлар, колхоз ва совхозларда эндиликда ишчи ва колхозчиларнинг ёзма аризаларига мувофиқ улардан пул ўтказиш йўли билан якка тартибдаги обунани ҳам расмийлаштириш мумкин бўлади. Бунга кредит формасини ҳам киритиш мумкин.

Алоқа бўлимлари, «Союзпечать» агентликлари ва обуна қабул қилиш пунктларида одамлар ўзлари хоҳлаган нашрларга истаган муддатларига чекланмаган миқдорда обуна бўлишлари мумкин.

Бу йилги обуна кампанияси бутун совет кишилари, тараққийпарвар инсоният Улуғ Октябрнинг шонли 70 йиллик юбилейини кутиб олишга қизғин ҳозирлик кўраётган даврда ўтмоқда. Республикамиз алоқачилари зиммаларидаги масъулиятли вазифани бажариш учун куч-ғайратларини аямайдилар.

АТЕИЗМ ОЙЛИГИ

Наманган область партия комитети республика илмий атеизм уйи область филиали, «Билим» жамияти область ташкилоти, область комсомол комитети билан ҳамкорликда атеизм ойлиги ўтказди. Диннинг хурофийлигини кўрсатувчи плакатлар чиқарилди. Ойлик давомида 761 та лекция ўқилди. 369 суҳбат, 78 савол-жавоб кечаси, 58 та учрашув бўлиб ўтди.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

• *Тингланг, томоша қилинг*

8 август, шанба

Телевидение

МТ-I. 8.00—«90 минут». 9.35 —Татаристон АССР Буин район маданият уйи «Ляйсан» фольклор ансамблининг чиқиши. 10.00— Нега ва нима учун? 10.30 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 11.30 — Физкультурачилар кунига. 12.20 —«Дўстлик масофа билмайди». 12.50 —Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 13.20 — Совет қўшиқларидан концерт. 13.45 — Инсон ва қонун. 14.15 — «Оризонт» ансамбли ижро этади. 14.25 — Мультфильмлар. 14.55 —Ҳамдўстлик. 15.25 — Дунё воқеалари. 15.40 — «Заречная кўчасида баҳор». Бадиий фильм. 17.25 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 18.20 — Камалак. 18.50 — Концерт. 19.05 — «Осиёда тинчлик ва хавфсизлик». 19.50 —Сизни «Барча юлдузлар» муз устидаги ансамбли таклиф этади. 21.30— Время. 22.00 — Футбол. Англия —жаҳон терма командалари. 23.45 —Янгиликлар. 23.55— Ҳужжатли фильм.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Физкультурачилар кунига. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 —Ритмик гимнастика. 11.00 — Бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 11.30 — «Кавказ асираси ёки Шуриканинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм. 12.50 — «Хавфли мукофот». 13.10 — Илмий-оммабоп фильм. 13.30— «Шаҳзода Флоризелнинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 1-серия. 14.35 — «Жаҳон бадиий маданияти». 15.35 —Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 16.35 — Болгар операси артистларининг концерти. 17.10 —Мультфильмлар. 17.40 — «Биринчи қалдирғоч». Бадиий фильм». 18.55 — «Артур Уникнинг эришмаслиги мумкин бўлган мартабаси». Фильм-спектакль. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 —«Шамолга қараган уя». Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.00 — Ритмик гимнастика. 7.20 — «Салом, кичкинтойлар!». 7.30 — Ахборот. 7.50 — «Спорт, спорт, спорт». 8.50 — «Адабий қаҳрамонлар изидан». 9.50 — Врач маслаҳати. 10.00 — «Бузилмас Иттифоқ». Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган телевизион фестиваль 11.10 — Алкоголь — ҳайдовчининг душмани. 11.50 — «Музикали палитра». 12.20 — Бугун — Физкультурачилар куни. 13.00 — «Абитуриент — 87». 13.30 — «Редькин эффекти». Спектакль. 18.00— Пионерлар мамлакатида. 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Спартак» (О). 20.50 — Ахборот. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига.

ЎзТВ-II. ДУШАНБА. 18.10 — —Мультфильм. 18.25 — Бизнинг ҳайвонот боғимиз. 18.50 — «Арбат чашмалари». Фильм-концерт. 19.30 — Новости. 19.50 Ҳужжатли фильм. 20.00— Футбол. «Помир». — «Котайк». 20.45 —Ахбор. 21.05 — Халқ ижодиёти республика телевизион конкурси. 21.30— Время. 22.00 — Телевизион конкурснинг давоми.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Танишинг: янги овозлар. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Концерт. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.15 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 16.30 — Давр, воқеалар, кишилар. 17.00 — Музикали радиопочта. 18.15— КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари — ҳаётга! 18.30 — Болалар учун эшиттириш. 19.20 — Ёшлик. 20.15 — Футбол. «Пахтакор» — «Спартак» (О). 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Элга хизмат олий ҳиммат. 21.20 — Шанба оқшомида. 22.30 — Физкультурачилар учун концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.